

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

РІК ВИДАННЯ XXV.

БЕРЕЗЕНЬ — 1975 — MARCH

Ч. 232

ТОРОНТО

НЬЮ-Йорк

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

У Канаді:

В. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Muchajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редагує Колегія.

Адреса ЦК ОДУМ-у:

O. D. U. M.

221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, U.S.A.

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата — 12 чисел

У С.Ш.А., у Канаді і в Україні	6.00 доларів
Ціна одного примірника: 60 центів	
В Австралії	4.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 40 центів	
В Англії і Німеччині	4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)	
В усіх інших країнах Європи	3.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 30 центів (америк.)	
В усіх країнах Південної Америки	2.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 25 центів (америк.)	

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтернаціональні купони (international coupon) на суму 25 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4G7

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: В. Коротич, В. Самойленко, Т. Г. Шевченко, М. Рильський — Поезії. П. Зайцев — Т. Г. Шевченко. Д-р Г. — Поминки по Шевченкові у Петербурзі. Г. Петренко. Біла пам'ятника Т. Шевченкові. Г. Черінь — Світлій пам'яті Алли Горської. А. Галан — Небуденна поява. Василеві Чапленкові 75 років. А. Юриняк — Писана конституція і живе життя. З одумівського життя. Сторінка Юн. ОДУМ-у. Різне.

ПОЕТ ЖИВЕ В СЕРЦЯХ СВОГО НАРОДУ!

В. КОРОТИЧ

ВАРІАЦІЯ ПРО ШЕВЧЕНКА

Пропонували дружбу, як милиці —
 Зіприся, мовляв, та іди за нами.
 Йому казали про царські милості,
 Його улещували чинами.
 І компліменти, мов індульгенції,
 І люті погрози, наче гармати.
 Його виключали з інтелігенції,
 Немов це може значення мати.
 А потім, зіщуливши очі заячі,
 Ховали в зіницях погрози лід.
 До нього прицінювались, гадаючи,
 Скільки за нього платити слід,
 Псчім вона, поетова посмішка?
 Наказують "Смійся"! а він — кривиться,
 І виглядають напрочуд пошлыми
 Слова, що мали бути б грайливими.
 З тих слів, як з лепу, — які вже злеті?!
 З тих слів, як з льоху, де повно лих?...
 Так гарно цареві, коли поети
 Показують зуби зі сміху лиш!
 Одних повісили, іншим — весело,
 Тому он — злості, іншому — злота...
 А ти долонями, наче веслами,
 Гребеш з океану тої підлоти.
 Та знайдеш берег, пальмамаи всаджений,
 І там накажуть: сміхом грими!
 Поет всміхається, мов засуджений,
 Що тільки-но кулю зустрів грудьми.
 Бо зробиш півкроку — покрають криком,
 А ступиш крок — розтовчуть в ступі.
 Рядки, немов загачені ріки,
 Б'ються у греблі болоче й тупо.
 А понад ними — царі ворожать...
 Ти ж розгинаєшся над усе це.
 І судді олівчиками ворущать,
 Не в змозі дістати тобі до серця.
 ...У поминок царських — смердючий ладан.
 Народ безсмертний, як є в нім лють,
 Як є в нім хтось — хоч один — хто ладен
 Негайно вмерти за власний люд!
 Параграфи дивляться лютим звіром —
 Та гине страх, де віра жива,
 Бо понад марних вироків виром
 Стають остаточні, мов день, слова.
 Не витерти вже їх — ще не второпати,
 Століттям іще перед ними клякнуті...
 Шевченко йде у безсмертя з допиту
 Крізь білі очі катів наляканих.
 І вже в Шліссельбургу його не видно,
 А зорі над ним — шляховий пил...
 Та яблуні вздовж неораних піль,
 І на долоні рожева квітка,
 Неначе той цвіт — з кров'ю навпіль.

Із збірки "Перевтілення"

АРХИПЕНКО ЛПІТЬ В АМЕРИЦІ ПОГРУДДЯ ШЕВЧЕНКА

Грамофонна пластинка —
 як зріз півстолітнього дерева —
 Дуже чорного дерева — кільця вогнем пропекло,
 Ви послухайте пісню.
 І через прочинені двері Ви
 Обдаруйте-но піснею американське село.
 Власне, це й не село — просто так —
 вісім хат на околиці.
 Кожен — суций у власній.
 Будинки — як вісім держав.
 В пам'ять Вам поввіходили всі пресумні дождоли ці,
 Як вростає в залізо руда, наче глина, іржа.
 Як усе позросталося!
 Крига примерзла до берега,
 І на сірому овиді вмерз в небеса океан.
 Всесвіт — в зиму проріс.
 Проростає у пам'ять Америка.
 День вростає у ніч, а свобода вростає у бран...
 Десь позаду вони — всі Берліни, Гааги й Венеції,
 Кораблі, океани, столиці й маленькі міста.
 Триста націй позаду і — жодної власної нації.
 Сотні зустрічей — жодна до пам'яті не прироста.
 Десять тисяч людей... Чи — п'ятсот...
 Чи — мільйони нелічені...
 Світові катастрофи, що в когось у душах живі...
 Що і нащо воно? Проминають живі непомічено,
 Навіть мертві минули, розчинені в жирній траві...
 Але раптом — рука дотикає Шевченкові вилиці.
 Все спочатку.
 І знову приходять забуті світи.
 Все, здавалось, позаду.
 А в очі йому подивилися,
 І — спочатку. І — сором пекучо гряде з німоти.
 Руки болем набрякли —
 ім жити натруджено й жилаго,
 Як жили вони досі...
 Кобзарю, поблагослови!
 Та Шевченко мовчить,
 бо уста йому ще не зліпили Ви,
 Щось кричить грамофонна пластинка, і
 плачте Ви.

Із збірки "Щоденник"

Павло ЗАЙЦЕВ

Т. Г. ШЕВЧЕНКО

Павло Зайцев відомий українознавець і шевченкознавець. Його обширна біографія Тараса Шевченка вважається одною з кращих. Нижчеподаний нарис написав він до століття з дня народження великого поета (1814-1914). Вміщено його було в журналі "Нива" за 1914 р.

Щоб цілком відчутти і зрозуміти красу і чари творів Кобзаря, треба знати українську народню поезію: "все, що свідомо і несвідомо жило й покоїлося у народньому почутті, все, що плакало, раділо й стогнало в серці народнім, — все злилося в поезії Шевченка в один акорд, жагучий, смутний, приголомшливий. Шевченко все дістав від народу і все віддав народу, віддав просвітленим, очищеним у горнилі мислі, почуття і страждання".

Щоб безсторонньо й вірно оцінити його творчість, треба знати скорботну історію його життя.

Із ряду особистих нещасть і невдач, які судила йому доля, спочатку осиротивши його, потім віднявши у нього кохану дівчину, із кривд і ні з чим незрівняних принижень, які терпів він на каретних за'ятках, в лакейській і нарешті під різкими жорстокого поміщика, — виніс він жовчність і пристрасний протест проти порядків своєї епохи. І якщо правий критик, який визнав, що "від часів старозавітних пророків ні одно ще, здається, серце не містило в собі так багато надмірної любови і так багато надмірної ненависти", як серце Шевченка, то ненависть ця — отрута, яку влила в його серце сумна дійсність, а кількість цієї отрути прямо пропорційна кількості нещастя, які пережив поет.

До двадцяти чотирьох років він кріпак одного з "цивілізаторів Задніпровської України", а з тридцяти трьох на протязі десяти років приречений на безстрокову службу ссильного солдата, тільки за чотири роки перед смертю помилуваний і звільнений від тяжкої і безглуздої кари. Для вільного і сприятливого розвитку він мав лише дев'ять років з усього свого життя. Від самого початку він якнайдіяльніше використав їх для самоосвіти: крім відвідування лекцій в Академії мистецтв, він взявся за вивчення французької мови, природничих наук, теорії мистецтва, загальної історії та історії України; читав усе, що тільки було з перекладної літератури, а також російську, яку добре знав; досконало знаючи польську мову, захоплювався Міцкевичем. Самоосвіта ця була не систематична, але, як на той час, дуже широка.

За час перебування в академії (1838-1845) він двічі видав свого "Кобзаря" (1840-1844 р.р.),

співробітничав у російських і в українських альманахах, ілюстрував ряд чужих видань і випустив свою "Живописну Україну", відбуває довготривалу поїздку на батьківщину (1843-1848) і, виконуючи чисельні замовлення на портрети, встигає як кращий учень Брюлова дістати нагороду за програмові праці. У 1845 р. він, уже вільний художник, приїжджає на батьківщину, щоб служити їй своїм мистецтвом. Як член Київської Археографічної комісії, він вивчає рідний край від Полтави до Почаєва.

Увесь сповнений поривання до свободи, захопленням епохою козацтва, що уособлювало собою минулу волю, він на руїнах його слави, бачучи навколо себе рабство, убогість і духовне зубожіння, пройнявся воістину біблійним і пророчим по силі гнівом проти всього того, що відняло раніше і тепер тримало у полоні народню волю. "Я побачив, — каже Костомаров, — що муза Шевченкова роздирала завісу народнього життя. І страшно, і солодко, і боляче, і втішно було заглянути туди!... Тарасова муза прорвала якийсь підземний склеп, багато століть замкнутий на безліч замків, запечатаний багатьма печатками".

Як далекі від життя були мрії київської молоді, об'єднаної навколо Шевченка в Кирило-Методієвському братстві, що мріяла про звільнення і об'єднання всіх слов'янських народів, такі ж чисті й моральні були її високі поривання: від членів товариства вимагалось збереження і дотримання високої моральности і засуджувано принцип: "мета виправдує засоби". Уже по цьому можна було думати, чи можна було це товариство ентузіастів-ідеалістів вважати злочинним.

Друзі доводили, що Шевченко не брав участі в товаристві, але йому закинули ще важчу провину: "писання обурливих віршів".

І тут найзручніше оглянути всю суть і значення поезії поета. Після того, як його на порозі нового життя — вже призначеного учителем малювання в університеті св. Володимира — заслано в солдати, він був цілком сформованою людиною і мистцем. На заслання його роз'їдали думки про свій нарід і драму його життя ускладняла свідомість справжнього його занедбання і забуття, і до колишніх ідей і прагнень повне нових принижень життя лише підливало гіркоти страждань. Раз прийнятих переконань він не міняв: "вже, коли я щось раз сказав, — писав він на заслання, — то це все одно, що надрукував — жодна земна сила не примусить мене змінити раз надуманого. Цим я не хвастаючись можу похвалитись".

Поширюючи свої знання історії, він привів свою музу — музу найбільшого з історичних ро-

мантиків, — до глибшого розуміння минулого рідного краю. Захоплюючись раніш обстановочністю (декоративністю), кольористостю козацького минулого, він протягом трьох років (1843-1845), що "спустошили його убоге серце", зрозумів помилки українських історичних діячів і героїв і засуджував їхню політику, що завела народ у рабство.

Раби, підніжки, грязь Москви,
Варшавське сміття ваші пани
Ясновельможнії гетьмани!

Не закривав він очей і на недоліки й гріхи вищих клясів свого народу:

Доборолась Україна
До самого краю,
Гірше ката свої діти
Її розпинають...

і загрожував їм карою, провіщаючи, що

повіє новий огонь
З Холодного яру,

звідки мужній Залізняк вивів своїх гайдамаків. І надії свої покладав на Бога:

Колись Бог нам верне волю
Розіб'є неволю...

У найяскравіших образах він малював "всі муки, всі кривди": покинуті спокусниками дівчата й навіть жертви суспільного ладу і нової міської культури знайшли в його особі палкого й експресивного, що випередив багатьох поетів, захисника.

Прихильник освіти, далекий від будьякої виключності, він навчав земляків:

І чужого навчається
Й свого не цурайтесь, —

але в той же самий час, під впливом Руссо, незайману народню душу, вільну від спокус, які подавали їй недосконалі форми державної організації, він оцінював ледве чи не вище: він з усією силою зображувальних засобів свого величезного (могутнього) таланту виступив у своєму "Кавказі" у захисті вільних горців і проти їхніх гнобителів.

Глибоко релігійний, раціоналіст-сектант він у своїх віршах інколи згадував про зовнішню обрядовість, але ніколи не підривав віри в народі: "глузувати над морально-релігійними переконаннями, освяченими століттями й мільйонами людей, — нерозумно і злочинно", — казав він.

За рік до смерті він випустив "Южно-русскій буквар, в якому приділив багато місця молитвам і псалмам. І за десять днів до смерті написав:

Помолимося Богу
Тай рушимо тихесенько
В далеку дорогу.

Але віру цю було куплено ціною довгих вагань. Коли він, бачучи довічні казарми, різки, шпіцрутени, занепадав духом і йому здавалося, що "ні-

чого нема святого на землі", він часом не міг збагнути довготерпіння Божого.

Бо се було б диво,
Щоб чути й бачить і не показать,
Або занадто довготерпеливий.

Видатніший із шукачів правди ХІХ ст. він все життя чекав, надіявся і знову втрачав надію.

І день іде, і ніч іде,
І голову схопивши в руки,
Дивуєшся: чому не йде
Апостол правди і науки?!

За життя він так і не побачив великого пришестья правди, але помер з вірою, що вона:

Повинна быть, бо сонце стане
І осквернену землю спалить.

Тільки в поемах, написаних з епічною об'єктивністю, знайдемо зображення мстивих почуттів як наслідок переживань заподіяних історичних кривд, сам поет був прихильником миру й любови. І згідно з зображувальними засобами української народньої лірики він був зразком високого вияву любови. І свою оновлену батьківщину він уявляв, як утішену згодою дітей матер:

Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата, —
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати!

Постійне протиріччя між створеними ідеалами і дійсністю він ще замолоду яскраво змалював, як сумну долю поета, створивши свого "Перебендю". Незрозумілого людям поета, осміяного ними дивака він виводив далеко в степ на могилу. де навколо нього тільки вітер віє. Там Перебендя, як і пророк, що виявив "неба двигтіння, й небесних ангелів політ, й створінь морських підземний хід, й лози гнучкої проростання", летом творчого натхнення:

Край світа за хмари гуля.
Орлом сизокрилим літає, ширяє...
Спочине на сонці, його запитає:
Де воно ночує? Як воно встає?
Послухає моря, що воно говорить,
Спита чорну гору, чого ти німа?
І знову на небо...

Поет завжди самотній — "він між нами, як сонце високе". Люди помогли Шевченкові зміцнитися в цьому погляді на долю співця-обранця.

Бували місяці й роки, коли він ні від кого не діставав ані рядка "всі відцурались", — думав він мимохить.

Либонь уже десяте літо
Як людям дав я Кобзаря,
А їм неначе рот зашито.

Коли він залишив нарешті свою "незамкнуту темницю" (заслання), то прірва між ідеалами і прагненнями його з одного боку і цілковитою недосяжністю з другого ще більше поглибилась. Його невтомиме бажання милувати, любити, так

і не здійснилося: не знайшлося ані одної жінки, яка дала б йому радість поділеного кохання — кохання співцем якого він був ціле життя, присвятив йому біля сорока поем!

Те зло, проти якого він боровся до самої смерті, залишилось не знищеним: його сестру й братів все ще гонили на панщину. Домігшись їхнього звільнення, він не побачив вільним свого народу.

Переживання історично-романтичного характеру не проходили й на засланні, де він писав:

Іноді старий козак
Верзеться грішному вусатий
З своєю волею мені
На чорнім-вороні коні.

А на батьківщині, куди, повернувшись із заслання, поїхав у 1859 р., він "минаючи убогі села, понаддніпрянські невеселі", думав:

Де ж я прихильюсь
І де подінуся на світі?

Його надію оселитися біля Дніпра розбило насильне виселення його з рідного краю після арешту через безглуздий донос.

Полегшували його життя тільки невміруще почуття краси та праця для освіти свого народу.

Яким тонким естетом і гуманістом був цей гідний подиву самородок, знають тільки ті, хто читав його повісті, написані на засланні (1850-57 р.р.). В них видно його широку самоосвіту, вели-

чезну пам'ять і штрихи, що домальовують його характер.

"Дякую Тобі, Всемогутній Боже, — каже він в одній з повістей, — що обдарував Ти мене почуттям людини, що бачить і любить красу досконали в Твоєму нерукотворному безконечному творенні. Коли б краса у всіх її проявах мала свій благодійний вплив хоч на половину людства, тоді б ми швидко наближалися до досконалості і нарешті уособили б собою Божественну заповідь нашого Божественного Вчителя. Тоді б Шварц і Ривальєр пішли б з торбами зі своїми геніальними винаходами або знайшли б кращі й шляхетніші джерела удосконалення людини".

Найкращі дослідники історії всесвітньої літератури приділяють Шевченкові видатне місце як поетові-псалмоспівцеві, що сторицею повернув скарбниці рідної поезії все, що вона дала йому на розвиток його величезного обдаровання. Згідно зі своїм походженням Шевченко зображував душу народню "знизу" і до нього, як ні до кого краще, стосуються слова Беранже.

Je suis du peuple ainsі, que mes amours*).

Шевченко великий тим, що сказав могутні й віщі слова народніх надій і сподівань".

Переклад з російської

*) Я до свого народу так, як до свого кохання.

ПОМИНКИ ПО ШЕВЧЕНКОВІ У ПЕТЕРБУРЗІ

День 26 лютого (ст.ст. — Ред.) пам'ятний тут дуже багатьом. Для старожилів Петербургу, особливо тих, що особисто знали Шевченка, природно пам'ятати день свого поета; але особливо відрадне те, що вшановують його пам'ять люди молоді, які мають дуже мало часу вільного від навчання, що опановує їх цілком.

Панахиду, як і завжди, відправлено в Казанському соборі. Північний притвор і всю середину найпросторішого храму заповнили молільники різного віку і стану.

Того самого дня в готелі "Северная гостиница" відбувся обід на 60 осіб. Учасники його репрезентували цвіт думки, науки...

Тут повідомлено, що 11 березня відбудеться вечір пам'яті Шевченка. Для цього вибрали залю Павлової, що вміщає біля 600 осіб. Давно вже помітили, що бажаючих бути на цих вечорах дуже багато. Декому з розпорядчиків, які пропонували більшу розміром залю Дворянського Зібрання, довелося багато журитися: продавати квитки почали 8 березня, а 9-го їх вже не було. Треба взяти до уваги, що квитки видавали лише

іменні, людям знайомим, якщо ж хтось з них передавав свій квиток комусь іншому, то ручався за нього. Багатьом, хто своєчасно не придбав квитка, довелося міститися за лаштунками. У проходах і попід стінами стояла молодь. Публіка за станом і одягом була дуже різноманітна: багато було в національних убраннях. З почесних гостей ми помітили п.п. Гергарда, Пипіна, Калмикова, Немировича-Данченка...

У залі були виставлені Шевченкові малюнки, як його власні, так й інших малярів, на теми з "Кобзаря". На естраді серед зелені тропічних рослин біліло погруддя Шевченка, як янгол чистоти, як світло істини, надії.

Заплянованої програми вечора не було, — це була родинна українська зустріч.

О восьмій годині вечора п. Д. Мордовцев відкрив збори довгою промовою на українській мові.

Після співу мішаного хору п. В. Лесевич прочитав кілька віршів Шевченка. Виразність читання, інтонація виконавця, його поважна особистість робили надзвичайне враження на слухачів.

В оваціях брали участь всі: старі й малі, чоловіки й жінки.

Потім співали сольо на слова Шевченка, музика Лисенка, артисти імператорських театрів — співачки Селюк і Забіла та співаки Варзер, Шаляпін, Жданов, Морской. Останній своїм виконанням "Думи мої, думи мої" викликав надзвичайне захоплення присутніх. Інших артистів перебивали під час виконання довгими оплесками.

Музичну частину закінчив хор клясичним твором Ніщинського "Закувала та сива зозуля".

У живій картині була показана сцена з "Гайдамаків": Оксана в монастирі розмовляє з чорницею, а на закінчення така сама картина з "Невольника": Ярина впізнає сліпого Степана. Натурального розміру малюнки до живих картин були виконані на полотні в майстерні І. Репіна.

За вечерею були промови і С. П. Кулябка висловив думку, що українці, не зважаючи на таке велике славне минуле своєї інтелігенції, не прищеплюють своїм дітям любови до рідної мови, протилежно до того, що помітне у всіх народів, особливо у південних слов'ян.

1898 р.

Д-р Г.

"Кіевская Старина"

НА РОКОВИНИ СМЕРТИ ШЕВЧЕНКА

*Умер поет! І струни голосні
Порвалися, замовкнули навки
Ми стали сиротами і, сумні,
Ми понесли у серці жаль великий.
І довго плакали... І от тепер
Щороку згадуєм сумну пригоду.
Але чи справді вмер він? Ні — не вмер!
Поет живе в серцях свого народу!*

*Його душа в святих його словах
Одбилася акордами смутними;
Вона живе і в тих благих сльозах,
Що над його піснями пролили ми;
Вона живе, витає проміж нас
Надією на щастя, на свободу:
Любить народ, навчає кожний час —
Поет живе в серцях свого народу!*

*Поет живе! Ми слухаєм його:
Ми чуєм заповіт його священний —
Учитися, кохати край стражденний,
І не цуратись рідного свого.
І всі ми, скільки є, в душі своїй
Клялись тих дум не зраджувати зроду,
І справдімо ми заповіт святий, —
Поет живе в серцях свого народу!...*

1888 р.

БІЛЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ

Минає 114 років з дня смерти Тараса Григоровича Шевченка в далекому чужому Петербурзі на берегах холодної Неви. Поет помер, хто знає, може ще й не піднявшись до свого апогею, не відкривши повністю глибини свого мистецького таланту, своїх можливостей, бо прожив він зовсім небагато, а умов для творчого вияву свого духа мав ще менше.

Але й за цей короткий час Шевченко залишив по собі слід, позначений словом — твердим і непохитним, правдивим, як межа між життям і смертю.

У цьому слові скристалізована духовна наснага цієї надзвичайної людини. Воно стало суттю і голосом її ества, луною відізналося в серцях тих, для кого він творив і стало символом волі.

Сучасний поет, пишучи про похорон Шевченка, говорить:

Йшла вперше Україна по дорозі
У глибину віків і вічних зльотів
Йшла за труною свого сина і пророка
За нею по безсмертному шляху ішли хохли,
русини, малороси,

Щоб зватись українцями віднині.

Так, смерть поета дала початок нашому національному відродженню. Але "на сором тут і сором там" ми ще й досі йдемо за труною.

Правда, були й світлі моменти в цьому поході — злітали до верхів, Свята Софія дзвоном радісним сповіщала про волю і здійснення заповітів Шевченка, а потім знов падали...

І не тому, що "воріженьки, як роса на сонці", не гинули — були бої жорстокі, були подвиги героїчні, але не було зусилля цілого народу, бо Шевченкове слово ще не для всіх стало совістю і законом.

А він, передчуваючи свій скорий кінець, писав:

Возвеличу отих рабів своїх німих

І на сторожі біля них поставлю слово.

І дивнеє диво — у добу найдосконалішої зброї — найсильнішою зброєю стало слово.

Тепер, як і 100 років тому, за нього караються і мучаться. Але для них Шевченко — совість — і вони не каються.

Шевченко на засланні писав:

Караюсь, мучусь, але не каюсь.

"Вам потрібно, щоб Мороз покався, але такого Мороза ви не діждетесь ніколи", — сказав Валентин Мороз у наш час.

Неспроможний боротись проти Шевченкового слова відверто, ворог намагається обезцінити це слово, привласнити, зробити з нього ще один стандартний "ширпотреб", використовуючи для своєї мети. Шевченковим ім'ям називають міста й села, фабрики й заводи, вулиці й колгоспи, ставлять пам'ятники і... цензурують те, що написав він понад 100 років тому, розганяють тих, що приходять до тих пам'ятників у шевченківські дні...

І стоїть Тарас у більшості пам'ятників з похиленою головою, або замріяно дивиться у синю далечінь...

Може творці їх підсвідомо відчували, що не може тішитись поет, коли "кругом неправда і неволя", і на колгоспній панщині й далі "блукають люди чорніші чорної землі", що, як і за його життя, — "від мордаванина до фіна на всіх язиках все мовчить".

Тільки, коли Алла Горська дістала замовлення на вітраж у київському університеті, що носить ім'я поета, вона, свідомо всіх наслідків, творить свого Шевченка грізним і сильним титаном — українським народом, що ось-ось розірве пута, що сковують його. В його постаті видно було, що "ніщо не скує душі живої і слова живого". Образ цей вийшов таким сильним і персоніфікація такою наочною, що ворог осатанів. Вітраж знищено за рішенням академічної мистецької (вірніше — партійної) комісії, на вічну ганьбу цим явичарам, а Алла Горська заплатила за нього своїм життям.

Її убили, бо поставити на коліна не змогли.

Людмила Старицька-Черняхівська, Алла Горська, Катерина Зарицька, Дарія Гусак — стали символом української жінки, які в рядах сотень і тисяч відомих і безіменних героїнь пройшли довгий еволюційний шлях від Шевченкової Катерини до активних борців за честь і славу батьківщини. А таких одержимих великою ідеєю, найбільше не любить і боїться сьогочасна Москва, людей надхнених палким Шевченковим словом, які свою національну гідність не міняють на чини й "лакомства лукаві".

Шевченко з попелу забуття підняв для нас постаті Гонти, Залізняка, Наливайка не для того, щоб ми при нагоді могли похвалитись своїми героями. Він поставив їх як дороговказ нам на перехрестях історії. І не марно! Народжуються новітні герої і гідно заявляють в лице ворогові — "Судити мене у вас немає ніякого права; ні юридичного, ні морального. Найвищим судом для мене є Бог і Україна, моя незламна й незаплямлена честь

Я син України і в своєму серці понесу, як найсвятіше — долю мого народу, його біль, тривоги і муки. Я жалю лише за одним, що дуже мало зробив, щоб глибше й ширше порушити ті ідеї, винести їх на ширші простори України і зусиллям усього народу втілити в життя. І все таки я вірю, що ні залізні ґрати, ні концтабори,

навіть смерть — не спроможні вбити цих ідей. Вони вічні, як вічний мій народ."

Так скінчив своє останнє слово на суді в серпні 1972-го року Іван Гель, новітній Наливайко, Ці слова прокотилися по цілому світі, але той світ давно глухий на поклики навіть найшляхетніших і найвідважніших.

Оглух і правдою торгує.

Чи ж не нам, в першу чергу, в це "время люте" треба відкинути особисті непорозуміння, дрібні чвари і "однестайно, миром" "заходитись будить" сонну й обтяжену байдужість сильних світу цього?

Може й збудили б!

Особливо це стосується нас, що живемо у вільному світі. На нашій совісті хай не тяжить пізніший осуд історії, що ми бачили й мовчали.

Може ми йтомлені, може ми розгублені, може нам тяжко перебудувати свою ментальність і відмовитися від своєї непомилності, але на українське політично-громадське поле вступає молода сила. Це наша природня зміна, новітні морозенки. Це вони запалили свічку перестороги ворогові в очі, одержимі духом Шевченка, відчувши в собі той поклик пррви, якого ніщо не в силі заглушити.

Не гасімо ж цього вогню молодечого горіння, роздмухаймо цю прометеївську іскру і, коли знов застукують до нашого сумління — станьмо одностайно три покоління — діди, батьки і внуки. І вже не свічку, а багаття запалімо і вимагаймо законних праг для себе й свого народу.

А тоді, наступного разу, складаючи в пошани свої вінки на підніжжя Шевченкових пам'ятників, ми зможемо з чистим серцем сказати:

Ми чесно йшли. У нас нема й зерна неправди за собою.

Слово Галини Петренко, голови Г.У. Об'єднання Православних Сестрицтв УПЦ в США під час вшанування поета 8. III. ц.р. у Вашингтоні.

Слушайте радіопередачу ОДУМ-у

"МОЛОДА УКРАЇНА"

з радіовисильні

СНІН НА ХВИЛЯХ FM 101

в Торонто

КОЖНОЇ СУБОТИ

від 6.00 до 6.30 вечора

Керівництво:

Головна Рада Коша Старших Виховників

ОДУМ-у в Канаді

Ганна ЧЕРІНЬ

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ АЛЛИ ГОРСЬКОЇ

П'ять літ минуло з дня смерти талановитої мисткині й відважної патріотки, незрадливої дочки України — Алли Горської. Ще, здається, недавно ми були вражені в саме серце загадковою, неймовірною трагедією, що урвала в розквіті її творче життя, — а вже скоро п'ята річниця. Постає Алли вже ввійшла в історію мистецтва України і, в неменшій мірі, в історію визвольних змагань. І вже принаймні один відділ Союзу Українок пишається її ім'ям як своєї улюбленої патронки.

Замість того, щоб почати згадку про Аллу жалібним маршем чи голосінням, я розпочну його ніби жартом. Але в цьому жарті є багато серйозного. Якось кілька членок новоутвореного відділу Союзу Українок зійшлися під церквою і експромтом організували міні-збори.

— Що б то його доброго зробити? Як прислужитися національній справі? — стурбовано й енергійно запитала одна.

— Не знаю, що саме, але треба щось робити. Якщо не велике, то хоч мале, бо, як каже поет, океан складається з крапель.

— От, саме так. Як би таких крапель повне відро назбирати! От ви згадали про поетів — треба про них дбати, а також про малярів, співаків, учителів та інших мистців. От запросити з Нью-Йорку Аллу Горську, вона якраз про всякі океани пише, то може б до її океану й ми краплю додали...

Проти цього ніхто не заперечував. Запросити, то й запросити. Те, що вони сплутали ім'я Алли Горської з ім'ям нью-йоркської поетеси Алли Коссовської, не має значення. Справа в гарячому бажанні допомогти мистцям.

В кожному разі, з цього піванекдоту видно, що ми мало знаємо про Аллу Горську. Якби не її трагічна смерть, що полум'ям освітила постать сміливої жінки, знали б ми ще менше. Колись про Аллу буде відомо багато більше, — сподіваємось, що її друзі й прихильники збережуть для прийдешніх поколінь її картини, ескізи, листи, напишуть спогади про неї, і тоді постає Алли з темряви московського лихоліття вирине й відродиться ясно, повноцінно й вагомо.

Що ж ми вже тепер знаємо про Аллу Горську? Спробую накреслити її силуетку із неповних і спорадичних відомостей, що, підпільно здобуті з України, досягли до вільного світу.

Алла Олександрівна Горська народилась 18-го вересня 1929 року в зросійщеній родині. Фахову освіту вона здобула в Київському художньому інституті. Щиро полюбивши Київ і познайомившись із студентами та молодими інтелігентами всіх і різноманітних ділянок, Алла завзято й надхненно включилась у творчий похід шестидесятників за національне відродження України.

Більшість із вас знають і пам'ятають, якою ми залишили Україну: сірі, одноманітні міста з новобудовами в стилі сірникових коробок, зубожілі заболочені села з хатами, ніби позаминулого століття, скрізь написи російською мовою — і скрізь російська мова: в установах, на вулицях і в родині, а в театрах — російська мова навіть на сцені. Самі тільки вареники, борщ та невмирущі верби й каштани "тримали марку" і надавали рідного чару й приваби нашій знедоленій батьківщині, але в атомовій добі чи довго втримаєшся на вербах і каштанах?!

Оскільки про революційний виступ проти советської влади не могло бути й мови, молодь 60-х років вирішила, щоб оминати національне самовбивство, боротись легальним шляхом: добиватися прав, задекларованих конституцією ССРСР і УСССР, боротись за збереження й розвиток української мови, літератури, мистецтва, а також за підвищення економічного потенціалу України та її матеріального рівня. Бо коли людина має досить хліба, вона починає думати й про інші речі, а коли голодує, може думати тільки про хліб, як то було за Сталіна.

Алла Горська приєдналась до руху шестидесятників і перейшла на українську мову. У 1962 році вона організувала Клуб Творчої Молоді, що мав своїм завданням об'єднати всіх мистців і молоду інтелігенцію, збиратись для обговорення сучасних подій, влаштовувати літературні вечори й мистецькі виставки, організувати національні хори й музичні ансамблі, відроджувати українські традиції й звичаї, допомагати мистцям, в тім числі й репресованим, збирати для них грошові фонди й добиватись їхнього звільнення та реабілітації. Алла Горська була однією з тих, що розповсюджували видання Самвидаву й збирала матеріали, що їх не можна було друкувати під советами.

У шестидесятих роках якраз настав короткий період, коли могли прорости ці творчі паростки. Тоді повела за собою українську молодь найталановитіша поетеса нових часів — Ліна Костенко, тоді заграла кров не в одного українського мистця. В одних вона побродила й перетворилася у слабеньке — кислувате — винце, в інших була закоркована на певний час, поки не вибухне коліс ізнов, а декому довелося поплатитися життям. "Усім нам смерть судилася зарання", — сказав один із борців за відродження поет Василь Стус. Це він казав про тих, що не змогли навіть удавано відмовитись від свого кредо, не змогли ні на крок відступити від обраного шляху, як і Алла Горська.

Малярам припала честь показати відродження наочно, так, щоб кожний, тільки но прибувши в Україну, вже його побачив. Тисячі туристів, а в

БІЛЬШЕ ВЕТЕРАНІВ І УТРИМАНЦІВ УПОВНОВАЖЕНІ НА ВОЄННО-ВЕТЕРАНСЬКУ ДОПОМОГУ

Допоміжна служба для Збройних Сил під час війни може кваліфікувати на Воєнно-Цивільну Допомогу

Збільшена допомога та вищі дозволені прибутки, які були минулого року інкорпоровані в Закон про допомогу воєнним ветеранам (War Veterans' Allowance Act), управнюють на такі допомоги більше ветеранів та вдів і сиріт по ветеранах. Допомоги для дітей на утриманні також були впроваджені в той сам час і в такий спосіб збільшили допомоги й висоту прибутків для багатьох родин.

Закон про цивільно-воєнні пенсії і допомоги (The Civilian War Pensions and Allowances Act) впровадив подібні допомоги для деяких цивілів, наприклад, торговельних моряків, які під час війни провели службу підтримуючи збройні сили, та для їхніх вдів і дітей.

ГОЛОВНІШІ ПОЛІПШЕННЯ

- Вищі ставки допомоги й дозволеного рівня прибутку;
- Ставки і рівень прибутків будуть квартално достосовувані до коштів прожитку. Пенсія для сиріт буде далі регулюватися річно;
- Додаткова допомога в сумі \$51.30 місячно (менше родинна допомога) для кожної дитини на утриманні за винятком найстаршої дитини вдови або вдівця на утриманні, дитина якого управнює батька на "одружену ставку";
- Піднесення обмеження віку до 25 року на виплату допомоги для сиріт і дітей на утриманні, при умові, що вони матимуть задовільні поступки в науці та
- Допомоги та рівень прибутків, достосовані ретроактивно від 1-го жовтня 1973 р. до підвищення коштів прожитку.

Максимальні місячні ставки та дозволені рівні прибутків від 1-го січня 1975-го року є наступні:

	Ставка для ВВ/СВ	Максимальний рівень прибутку
Одинокі ветерани, вдови або вдівці	\$189.48	\$229.48*
Одружені ветерани, вдови або вдівці з одною дитиною на утриманні	322.86	392.86*
Додаток для кожної дитини на утриманні (мінус родинна поміч)	51.30	51.30 (мінус родинна поміч)
Кожна сирота (мінус родинна поміч)	138.73	149.68* (мінус родинна поміч)

* Деякий прибуток з інших джерел не зменшить допомоги.

Канадські ветерани є управнені на ці допомоги, якщо вони служили в театрі воєнних дій, отримують пенсію по непрацездатності, служили один рік у Британії під час 1-ої світової війни, служили в обох 1-ій і 2-ій світових війнах або на Кореї. Ветерани альянтів також є управнені, якщо вони мають один чи інший вище наведений критерій та жили в Канаді на протязі 10 років.

Особиста власність не є більше фактором при вирішуванні допомоги ветеранам, проте ще існує модифікований тест прибутків. Для тих, які є управнені на допомогу, береться до уваги пенсія по непрацездатності, пенсія по роботі, заробітки за винятком доривочних заробітків (\$1,000 річно для одинокої особи та \$1,500 для тих, які одружені) і частина — не вся — стареча пенсія, як також

гарантована додаткова допомога.

Не враховується допомога для доглядання, соціальна підтримка і всі виплати для дітей на утриманні, за винятком родинної допомоги.

Ветерани-чоловіки й вдівці уповноважені на пенсію на 60 році, а ветерани-жінки й вдови — на 55 році життя. Пенсію признається також і в молодшому віці, якщо такі люди не здібні себе втримувати з причини здоров'я.

Заяви чи запитання в справі цього законодавства треба спрямовувати до: Secretary of the War Veterans Allowance District Authority the Department of Veterans Affairs або Chairman, War Veterans Allowance Board, Ottawa, Canada, K1A 0P4.

тому числі й ті з нас, що мали щастя (чи нещастя) побувати тепер в Україні, бачать, як змінилось її лице. Тепер у містах і селах України побудовано нові урядові й житлові будинки, новітні палаци, просторі, гарні, розпльовані практично і зі смаком, здебільшого приємні на вигляд. Разом з тим розвинулося декоративне мистецтво — скрізь, назовні й усередині, милують око картини, мозаїки, декоративні панно, скульптури, фрески. Грають веселкою питомі народньому українському мистецтву кольори, оживають прадавні теми народньої мітології, мотиви народних пісень і легенд, постаті народних героїв, художньо вілображенні (вишиті, виткані, різьблені) слова Шевченка, Лесі Українки, Франка... Нерідко з-поміж барвистих квітів полтавського килима виглядає хитра подоба Леніна чи якого іншого партвождя, але дисонанс говорить сам за себе й ніби сам проситься при першій нагоді стерти цю пляму з килима. Написи на вулицях, достосовуючись до українського стилю, теж невідомо коли і як "зукраїнізувались", і по українських ресторанах, оздоблених прекрасними картинами, дівчата у вишиваних блюзках подають смачні українські страви, вже навчившись відповідати туристам по-українському, коли ті до них рідною мовою звертаються.

Алла була в авангарді тих, що такі зміни принесли. Ці зміни самі не прийшли, — за них не один мистець, щоб прокласти дорогу іншим, попав до Сибіру або дістав "вовчий квиток".

Я не фахівець, і не моє завдання викладати про модерне українське мистецтво. Але тому, що Алла Горська саме вибрала собі декоративне мистецтво, кілька слів про це.

Тільки в шестидесятих роках на Україні почали масово застосовувати в будівництві бетон та плястмаси. Коктейл-голлі, під'їзди для авт, вікна з вітражами, балкони, кафе при новобудовах, модерні кінотеатри, побудовані, якщо не на взірцях західньої архітектури, то, принаймні, із свідомістю, що така річ існує, архітектурні ансамблі дали нове поле для творчості мистців. Звичайно, вже в самому проєктуванні повинні були приймати участь художники, а, з другого боку, архітекти мусіли плянувати будови згідно з вимогами скульптурного й декоративного оформлення будови. Робити кількаповерхову мозаїку чи панно на цілу стіну мусіла ціла бригада, і тому постали спеціальні творчі колективи ідейно споріднених мистців, що брались за великий проєкт і довго, напружено й нахненно разом над ним працювали. Алла працювала в одній бригаді з Панасом Заливахою, Галиною Синицею, Людмилою Семикіною, Смірновим і також із своїм чоловіком, Віктором Івановичем Зарецьким, талановитим малярем-портретистом, що його Алла, за словами Панаса Заливахи, "монументалізувала", цебто, переконала працювати в галузі повернення українським містам їх національного стилю. Мистецтву Віктора Зарецького притаманна єдність сили й ніжності, поезія праці українського шахтаря й селянина, втілення могутності України в постатях його картин. Саме та

сила потім увіковічена в мозаїках, що він створив разом із своєю дружиною в Краснодонський період їх спільної творчості (1967). Художники-монументалісти, такі, як Алла, змагалися за те, щоб, як от, приміром, в Японії, вже відразу можна було пізнати, в якій країні, в якому місті знаходиться, щоб втілити національні ідеї в такий спосіб, щоб і свої й чужі їх без мови розуміли, щоб образи без музики співали національний гимн. Саме ідея багатопляновості, грандіозності робить націю великою, досконалою й відмінною від усіх інших, нехай і не гірших від неї, але інших. Кольором, змістом, формами, Алла хотіла продовжити справу славного нашого графіка Георгія Нарбута, виявити в образах історію, душу народу, виявити категорію національного мислення, його поступ. — Про це вона не раз писала на засланні до Панаса Заливахи, і він захоплено вітав її творчі задуми.

Яка була Алла? Кажуть, це була гарна, міцна жінка богоподібної будови і постави, з гарними, розумними й проникливими сірими очима й чарівною усмішкою. У Краснодарі є мозаїка — три героїчні постаті відважно крокують і відчувається, що ні за що і ніколи вони зі свого шляху не звернуть. Центральна фігура — статурна жінка з лицем і поставою Алли. Напевно, ескізи для цього твору Віктор Зарецький робив зі своєї дружини. Друзі Алли згадують про її виразне, радісне, світле обличчя, величну вродливу постать і чудову посмішку. Кожний її рух і жест був сповнений погорди до полохливої нищоти й дешевих мідяків, що на них Алла ніколи не розміняла б своє життя і свій талант. Але поза зовнішньою красою, Алла була прекрасна як рідкісних чеснот людина і талановитий, працюючий мистець. Виходячи з традицій народнього мистецтва, вона барвисто зображувала у своїх мозаїках сонце як символ незгасної творчості, жар-птицю безмежних мрій, лань у лісі писанкових візерунків, щоб барвіста алегорія грала радісно для всіх. А в етюдах "для себе" вона малювала задуманих, дітей з дорослими очима, скорбних матерів, Довженка з захмареним чолом, свої автопортрети. У 1966 році Алла працювала над композицією "Мати" і поділилась своїм задумом з Панасом Заливахою. "Але ж там витанцьовується гарна річ", Аллочко, — захоплено відгукнувся Заливаха. Вона робила також ескізи декорацій і костюмів для сцени. Більшість її творів лишились незакінченими, а те, що вона створила, мало вистави поза кадрами друзів і знайомих. Відбитки її малюнків почали друкувати в 1960-х роках в таких журналах, як "Ранок", а в 1964 році Аллу виключили зі Спілки Художників — і ось за що: з нагоди 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка бригаді в складі Алли Горської, Панаса Заливахи, Галини Севрук і Людмили Семикіної доручили виготовити вітраж для вестибюлю Київського державного університету ім. Тараса Шевченка. За шкідом Панаса Заливахи, бригада відтворила гнівного Шевченка, що однією рукою обіймає покривджену Україну, а в другій високо піднятий рупі тримає, як прапор, книгу. Над усім — напис: "Возвеличу малих отих рабів німих, Я

на сторожі коло них поставлю слово". Цебто, образ цей означав, що боротьба ще не закінчена, бо Україна в неволі, за ґратами (ґрати створювали металеві смужки, що з'єднували окремі шматочки скла. Як же лютували партійні керівники спілки художників на засіданні з приводу цього твору, запевняючи, що саме для такої ідеї були використані вертикальні лінії, коли можна було б складові частини вітражу з'єднати горизонтально!). Відчувши ідейну небезпеку цього твору, партійне керівництво брутально знищило цей вітраж і замінило його пізніше безликим вітражем Задорожного й Перезальського, де Шевченко губиться у натовпі безликих людей, що безмовно стоять, як вівці в загороді (але знову ж таки за ґратами, бо й на цім вітражі складники з'єднані вертикально!).

За цю працю, Аллу Горську й Людмилу Семикіну виключили зі Спілки Художників України, іншим дали сувору догану, за Панасом Заливахою цілий рік стежили, і в 1965 році заслали його до Сибіру, де йому, як колись Тарасові Шевченкові, заборонили малювати. На засіданні, де обговорювали Шевченківський вітраж, Алла і її друзі трималися гідно й непохитно, обурені таким свавіллям. Але життя йшло, і потрібні були такі мистці, як Алла, — отож її бригаду посилають на декоративне оформлення новобудов у Донбасі і поновлюють у спілці. Потім була праця в Краснодарі, що культивує славу героїв Молодої гвардії — юнаків-партизанів у війні проти німців. Разом із тим Алла невтомно працює для захисту українців-в'язнів та репресованих. До нас спорадично доходили вістки про ту чи іншу заяву протесту, що її підписали ті, чи інші видатні українські культурні діячі. Часом там можна було зустріти підпис Ліни Костенко, Івана Драча, Антоненка-Давидовича, але не під кожною заявою. І це можна зрозуміти. Але підпис Алли Горської був під більшістю індивідуальних і колективних заяв — вона не тільки підписувала такі заяви, а й сама писала, складала їх. Таку мужність важко досягнути! В країні, з якої наші рідні бояться подати свою адресу, а задля безпеки воліють отримувати пошту "до запитання", знайшлася жінка, що не боялася протестувати проти свавілля, навіть їздила на судові процеси і з викликом дивилась ворогам у вічі. У 1968 році стало відчутним відродження сталінізму. Коли ящірці відрубують не голову, а тільки хвіст, то він відростає. Це в біології називається регенерацією. Отак і сталінізмові відрубали в 1953 році тільки хвіст, а незабаром той хвіст відріс. У 1968 р. Алла підписала протест 139 проти утиску праза людини на свободу, що був посланий до Косигіна й Подгорного. У наслідок цього та інших "провин", Аллу знову виключили зі Спілки Художників. Це означало вовчий квиток, бо без членства не можна дістати праці. Чоловіка Алли також покарали суворою доганю. Скульптора Бородея назвали "бандеровцем", а знаного історика М. Брайчевського виключили з Академії Наук; Івана Драча виключили з партії, а Івана Світличного взяли під поліційний нагляд. Проте Алла не кається. Вона й далі виступає з протестом

проти незаконних арештів, зокрема, проти ув'язнення Валентина Мороза, котрого вона дуже поважала й називала "квіткою серед снігів". Влітку 1970 року її викликали на допит, але вона відмовилась свідчити проти Мороза. Натомість, написала нову заяву до Верховного Суду СРСР проти вироку над Валентином Морозом. Це був її знаменний — останній — акт вже за кілька днів перед смертю.

28 листопада 1970 року Аллу було забито у Василькові, в будинку її свекра, 70-річної психічно-хворої людини. Другого дня свекра знайшли біля Фастова на залізничній колії з відтітою головою. Отже, офіційна версія, в яку ніхто не вірить, була така, що нібито Аллу забив свекор. Але Алла була дужа, а свекор слабосилий; міліція не хотіла відчинити дверей помешкання і не спішилась встановлювати ідентичність свекра. Один із міліційних начальників не стримавшись, вихопився із злісною реплікою: "Что ж это вы своей Горской не уберегли?" Ясно, що непохитну й незломну Аллу російські посіпаки мусіли знищити фізично, і так вони і зробили. Щоб убити й пам'ять про неї, партійні керівники пішли навіть на макабричний маневр — посмертно гонували її членство в спілці мистців, щоб мати право виголосити на її похоронах офіційну промову від імені спілки й не дати змоги говорити іншим. З цією ж такою метою вони не дозволили поховати Аллу на Байковім кладовищі, де спочивають Леся Українка й Максим Рильський, а дозволяли її поховати на новому, нікому не знаному кладовищі, що тепер напевно буде знане всім. Похорон спершу оголосили були на 4 грудня, і багато людей готувалося приїхати, а потім його перенесли на 7 грудня, понеділок, щоб перешкодити масовому зібранню. Проте, сотні друзів і прихильників приїхали на Аллин похорон; в її помешканні була влаштована виставка її творів, а на похороні виголошено декілька зворушливих промов, що були немов присяга на вірність ідеям, за які загинула Алла Горська. Друзі згадували, яка була Алла Горська, а всі, що це слухали, розуміли: будьмо такі, як вона. Ось як говорив про Аллу Євген Сверстюк: "Людина, на яку можна покластися як на самого себе, навіть більше, ніж на себе". Тут він мав на увазі те, що коли Ярослав Геврич і Олександр Мартиненко на допитах були примушені "зізнатися", що Алла Горська постачала їм "націоналістичну" літературу і її викликали на "очну ставку" з ними, Алла їм не дорікала: вона розуміла, що ці зізнання вимушені нелюдськими тортурами, і тому на "очній ставці" розпитувала підсудних про їх здоров'я, а потім протестувала перед судовими владами проти злочинного поводження з хворими в'язнями. Так, на Аллу можна було покластися більше, ніж на самого себе! Вчитель Олександр Сергієнко, немов у нагороду за таку людяність, на похороні сказав: "Вони (вороги) ненавиділи її за те, за що ми любимо". За ці слова Сергієнко поплатився працею. Його звільнили ніби за спізнення на працю (а як було не спізнитися, коли похорон призначено на понеділок?!).

Думки й почуття тих, що любили Аллу та її справу, найкраще висловив Василь Стус у вірші "Пам'яті Алли Горської":

Ярій, душе, ярій, а не ридай.
У білій стужі сонце України.
А ти шукай — червону тіль каліни,
На чорних водах — тіль її шукай,

Де горстка нас, Малесенька щопта.
Лише для молитов і сподівання.
Усім нам смерть судилася зарання,
Бо калинова кров така ж крута,

Вона така ж терпка, як в наших жилах.
У сивій завірюсі голосінь
Ці грона болю, що падають в глибінь,
Безмежною бідою окошились.

Отак загинула Алла Горська, пишна, яскрава квітка землі української. Загинула невід'ємна ланка українського відродження шестидесятих років, чуйна співпрацівниця Василя Симоненка, Панаса Заливахи, Валентина Мороза, наша радість і надія. Проте, мистецтво ніколи не вмере, і своїми творами, своїми думками Алла назавжди лишилась з нами. Любімо її за її життя, а не за смерть. Вітаймо її в Україні, коли наші очі стринуть барвисті й багатомовні твори її, її співпрацівників і тих, що її працю продовжуватимуть. Несімо гордо її ім'я на наших прапорах і зробімо його безсмертним.

Зараз весь світ переживає драматичний екзиль російського письменника Солженіцина. Наші українці також часто поспішають з висловами симпатії до цієї небуденної людини, не подумавши, чи нам з ним завжди по дорозі. У Солженіцина багато захисників, і якимсь дивом йому було досі дозволено жити у відносному комфорті й висловлювати свої погляди, в той час, як наших не менш талановитих мистців і діячів з перших же кроків нещадно винищували, фізично або духовно. Алла Горська була не менш відважна, ніж Солженіцин, тільки їй не дозволили б зробити те, що йому, а коли побачили, що вона не здається, то замордували її. Шануймо наших героїв більше, ніж чужих, бо саме Алла, а не хто інший, працювала й боролась для України.

Словами Олександра Сергієнка, ми можемо сказати Аллі: "Прощай, наш любий друже! Прощай, Алло! Поки нам суджено жити, ти будеш завжди з нами. Ми не дамо згасити вогонь, який ти живила своїм серцем!" А потім ще, словами Євгена Сверстюка, додамо: "Алли не може не бути! Вона не може відійти в небуття! Алла є — вона незмінно присутня завжди там, де комусь горе, нещастя, біля бездомних і бездомних, де можна підставити своє дуже плече".

Алла Горська більша, ніж ми думаємо. Вона стала відома нам через свою трагічну смерть, але життя її було більш важливе.

РОЗКЛАД ЛІТНІХ ТАБОРІВ ОДУМ-у Оселя ОДУМ-у "КИЇВ", США

- Табір Виховників від 28 червня до 12 червня
- Новацький відпочинково-виховний табір, молодь у віці 7-12 років — від 12 липня до 26 липня
- Юнацький відпочинково-виховний табір, молодь у віці 13-17 років — від 26 липня до 9 серпня
- Табір українознавства й мистецтва від 9-го серпня до 23 серпня

СТІБЛЕЙ СТЕЙТ ПАРК — МІНЕСОТА

- Відпочинково-виховний табір від 2 серпня до 16 серпня

У справах інформацій просимо звертатися на такі адреси:

ODUM, 1627 E. Chltenham Ave.
Philadelphia, Pa. 19124, USA

ODUM, 427 N. Westwood Dr.
Minneapolis, Minn. 55422, USA

ODUM, 827 Indian Rd.
Mississauga, Ont. L5H 1R4, Canada

УВАГА!

УВАГА!

ВПЕРШЕ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Виданням Літературно-Наукового
Видавництва в Брюсселі

появилася в світ праця

ЯРОСЛАВА К. ТУРКАЛО

"НАРИС ІСТОРІЇ ВСЕЛЕНСЬКИХ СОБОРІВ" (325—787 pp.)

Перебіг церковної історії між 4 і 8 ст. ст.
Переклад усіх канонів вселенських соборів
та соборних послань. Апостольські правила.
Ілюстрації та мапа кордонів римської імперії
за різних часів. Бібліографія. 320 сторінок.
Ціна книжки з пересилкою 12 дол., а в
інших країнах відповідно до курсу доляра.
Чеки пересилати на адресу:

YAROSLAV K. TURKALO, M.D.

University Towers

100 York Street

New Haven, Connecticut 06511, USA

Tel: (203) 776-8609

'Багатокультурність
стає постійною
урядовою політикою'

Національна Бібліотека Канади включається в Багатокультурну політику

Багатокультурна Бібліослужба — це найновіша служба, яку дає бібліотека для членів усіх етно-культурних суспільств в Канаді. Цими заходами Національна Бібліотека підтримує багатокультурну політику Уряду Канади.

multiculturalism MULTICULTURALISM
Multiculturalisme
MULTICULTURALISM
multiculturalism

ЗАВДАННЯ

Завданням бібліослужби буде селекція, набуття, каталогування і подавання, через сітку канадських бібліотек, бібліотечного матеріалу в мовах інших, ніж англійська та французька. При набуванні книжок будеться брати до уваги наступні ділянки:

література, бібліографія, подорожування та теми як от: догляд дитини, куховарство, городництво й фолкльор. Найбільшу увагу присвячується дитячим книжкам, щоб в той спосіб зберігати й заохочувати до навчання мови предків.

ПРОГРАМА

Подача книжок буде проводитися через провінціальні або регіональні депозитові центри. До депозитових центрів будуть посилатися книжки по 50 комплектів, а звіттіля їх розсилатиметься по черзі по провінції чи райони, залежно від місцевого попиту.

Ця служба пічне циркуляцію книжок на початку 1975 р. в 10 різних мовах: голландській, еспанській, італійській,

китайській, німецькій, польській, португальській, українській, фінляндській та шведській. На прохання будуть додавані нові мови кожного року.

Бібліослужба докладає всіх старань, щоб вивчити потреби етно-культурних суспільств щодо книжок. Ці дані будуть головним фактором у поліпшенні обслуговування.

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé
du Multiculturalisme

Пишіть на нижчеподану адресу в справі інформацій про бібліослужбу чи ваших сугестій:

Multilingual Biblioservice
National Library, Ottawa, Ontario, K1A 0N4

Ім'я і прізвище: _____

Адреса: _____

Місцевість: _____

Провінція _____ Поштовий код: _____

Телефон: Код округи: () _____

А. ГАЛАН

НЕБУДЕННА ПОЯВА

Світлана Кузьменко. "Івасик і його абетка".
Видання ОПЛДМ. Торонто-Нью Йорк, 1974 р.

На жаль, не часто появляються у нас добрі дитячі книжки. Навіть Букварі грішать непродуманістю, себто, не враховують тих обставин, серед яких живе українська дитина на чужині. Подибуємо, наприклад, в одному з Букварів таке речення: "Не перелазь через перелаз". Або: "Не забудь наповнити мазницю дьогтем". Де він, той "перелаз" в Америці, чи Канаді? А щодо "мазниці", то її можна побачити хіба на Україні, і то в музеї, який зберігає приладдя давнього сільського господарства.

Добра дитяча книжка потрібна, як повітря, для тих батьків, що хочуть навчити свою дитину рідній мові, що дбають про збереження національного підґрунтя на еміграції. Особливо важливі перші навчальні кроки, отой букварний період.

Світлана Кузьменко, як дбайлива мати, слушно догадалась випустити в світ віршовану абетку для дітей. В ній кожна літера асоціюється з конкретною уявою про якусь тварину, чи птаха. У дитячому віці дуже легко запам'ятовуються такі віршики, а уява набирає чіткої форми. Наприклад:

Іжак починається з літери "І",
У нього порядки і звички свої.
Іжак, іжачиха й малий іжачок
Вдягнулися в одяг із гострих голок.

Тут дитина назавжди запам'ятає літеру "І" з двома крапками, якої нема в інших мовах, а крім того, наочно побачить тварину "в одязі із гострих голок" на малюнку.

Діти часто плутають літери "Г" і "Х". Отож, аби не плутали, є для кожної із згаданих літер окремий віршик.

Горобчик сів на стовпчик,
Із хати вийшов хлопчик.

А для літери "Х" своє відповідне означення:

Рис, рис ховрашок під землею хату,
Нанесе туди зерна ховрашок багато.

В книжці нема анахронічних "перелазів" і "мазниць", авторка оперує тільки тими поняттями, які можна підтвердити наочно, повівши дитину в зоологічний парк, чи поїхавши до знайомих на ферму.

Крім віршованої абетки, попередженої віршованим вступом, є в книжці шість (шкода, що не більше!) поезій, які можна завчити напам'ять з першого читання. Всі ці поезії мають виховний зміст. Наведемо одну з них:

Іде Христина у садок
Нарвати мамі квітів,
А у садку росте бузок —
Найкращий в цілім світі.

ПРИВІТАННЯ

Щиросердечно вітаємо Вас, Вельмишановний і Дорогий Пане Самчук, із сімдесятьліттям і дякуємо за Ваші прекрасні твори, що збагатили нашу українську літературу та бажаємо Вам доброго здоров'я і ще багато років творчої праці на користь нашому народові.

ЦК ОДУМ-у

Редакція і адміністрація
"Молодої України"

Хоч небагато ще квіток
На нім порцвітало,
Але Христина цей бузок
Так пильно поливала.

Отож, крім милування красою квітів, тут прищеплюється потреба трудової звички, в даному випадку ПОЛИВАННЯ квітів, без якого вони не зможуть рости. В іншій поезії "ЛЕСИК" викладено, так би мовити, програму дня дитини

Кожний день, як тільки ранок
У віконечко загляне,
Лесик очі відкриває
Вмить з-під ковдри вилізає.

Миє личко, зуби чистить,
Одягає одяг чистий,
Часу зовсім Лесь не гає,
Бо до школи поспішає.

Нема де правду заховати, сучасні діти, виростаючи в матеріальному достатку, а на додаток ще й пещені батьками, не дуже поспішають самі себе обслуговувати — застилати своє ліжко, чистити черевики, мити чашку після молока. І тут до речі оті віршовані вказівки — заклик до охайності, до того, щоб дитина привчалася до певного життєвого порядку, а не розраховувала на допомогу батьків, чи старших від себе дітей.

"Івасик і його абетка" дуже корисна книжка, яку треба рекомендувати всім молодим батькам, що хочуть виховати своїх дітей в українському дусі, себто, україномовними, а до того ж привченими до самообслуговування, до тієї чутливості, що їй належить закладати в дитині змалечку, інакше в дальшому вона вже такої доброї риси характеру не набуде.

Слід відзначити гарне ілюстративне оформлення книжки знаним мистцем пензля, Мироном Левицьким.

ВАСИЛЕВІ ЧАПЛЕНКОВІ 75 РОКІВ

(Автобіографічна довідка)

Василь Чапленко народився 18 березня (н. ст.) 1900 р. в с. Миколаївці на Катеринославщині в селянській родині середнього достатку. Десь 1909 року Василеві батьки продали свою землю (7 десятин) та садибу й переселилися "на вжитки" в Акмолінську область (тепер північний Казахстан), але через три роки родина повернулася на Україну, а це зруйнувало її економічно. Через це Василеві, найстаршому з дітей (усіх дітей було восьмеро, тільки один хлопець ще малим помер) ще змалку довелося йти в найми. Спочатку пас чужі вівці, а пізніше працював у пекарні та на фабриці цигарок у м. Катеринославі. Та це були тільки короткі епізоди в його дитинстві й юності, — постійно він, починаючи з 9 років, учився. На весні 1916 р. він закінчив "міністерську" двокласову школу в с. Миколаївці, а восени того ж року вступив до Павлоградської учительської семінарії. Цю семінарію він скінчив 1920 р. і після цього зміг заробляти на життя вже вчителюванням, а разом з цим він вступив до високої школи — до Катеринославського вищого інституту народної освіти, що за Гриньковою системою освіти відповідав дореволюційним університетам. Учився він на факультеті "профосу" (професійної освіти), на відділі мови й літератури. Регулярне відвідування лекцій тоді не було обов'язкове, тим він і міг одночасно з навчанням і вчителювати. Цей інститут Василь закінчив 1923 р., а це дало йому право вчителювати вже в середній школі. 1925 р. він вступив в аспірантуру при Науководослідній кафедрі українознавства, що її очолював акад. Д. Яворницький, а керівником літературно-мовної секції був П. Єфремов, що став для молодого науковця найближчим учителем. Аспірантуру Василь закінчив 1929 р., а це дало йому право викладати у високих школах. Проте на перешкоді став його третій арешт: він був заарештований 9 серпня 1929 р. у справі СВУ. (Перший раз його арештувала ЧК 1919 р. у зв'язку з наступом Денікіна, але він утік з ув'язнення під час евакуації Катеринослава, вдруге його заарештувало ДПУ 1927 р. у зв'язку з тим, що якийсь російський білогварлієць кинув бомбу на партійних зборах десь у Ленінграді, — цим разом його через два тижні випущено).

Після цього третього арешту його весь час переслідувано — "проробляли" в пресі, звільняли з роботи, викидали із спілки... Починаючи з осені 1932 р., Василь Чапленко вже працював у педагогічних інститутах як керівник кафедр мовознавства на Україні, в Туркменії, на Північному Кавказі. У середині 30-их років його утверджено в званні професора. Після приходу німців у 1942 р. на Кавказ, йому довелося тікати на Захід.

Перший друкований твір В. Чапленка датується 1919 р.: це був вірш "Колись і тепер", надрукований у павлоградській газеті "Плуг та молодок", що почав виходити після приходу туди

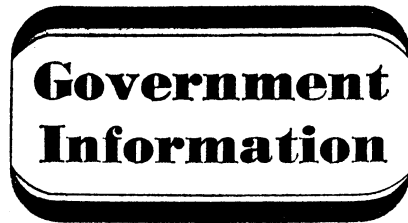

В. Чапленко

більшевиків, які вигнали з Лівобережжя денікінців (у зв'язку з цим у тій же газеті В. Чапленко надрукував сатиричний вірш "Епітафія Денікіна". Пізніше уже в 20-их роках він став писати не тільки поезії, а й оповідання, статті на літературні та мовні теми, рецензії, друкуючи їх у дніпропетровським журналі "Зоря", почасти в газеті "Зоря" (як її українізовано), а також у харківських газетах та в журналі "Плужанин", в альманасі "Плуг" (до арешту 1929 р. В. Чапленко був членом Спілки селянських письменників "Плуг", — після арешту його з цієї Спілки виключено).

Перша Чапленкова книжка — збірка оповідань "Малоучок" вийшла в Києві 1927 р.; другою, окремо надрукованою книжкою, була його аспірантська промоційна праця (так тоді казали) "Сонет в українській поезії", що вийшла в м. Одесі. Останньою його друкованою працею цього періоду була теоретична стаття "Стилістичні можливості письменника", вміщена в харківському журналі "Літературний архів", перше (й останнє) число якого вийшло 1931 р. Після вигнання з України Чапленко міг друкуватися тільки російською мовою, і його дві статті були надруковані в московському журналі "Літературная учеба" ("Фольклор в творчестве Гоголя" та "Язык "Слова о полку Игореве"). Це він мусів писати, щоб утриматися на становищі професора високої школи, цього звичайно від викладачів високих шкіл адміністрація вимагала. Але В. Чапленко писав, уже "захалявно", й свої українські твори. У 30-их роках він написав повісті "Пиворіз", "Півтора людського", "Люди в тенетах", поему "Ісько Гава", комедії "Знайдений скарб", "Цяця-молодичка", "Пеня на Дзюбину голову"

ONTARIO

КУПНО Й ПОЗИКИ ЧАСОМ СТВОРЮЮТЬ ПРОБЛЕМИ.

Ось що Онтаріо робить, щоб допомогти вам у цьому.

При купівлі і продажу існують певні правила здорового розуму. На нещастя, люди не завжди притримуються цих правил і тому нескрупулярні продавці їх використовують.

Здоровий розум — це найкращий ваш захист. Але в цій справі ви маєте ще іншого охоронця. Онтарійський уряд затвердив два законодавства, які мають за завдання вам допомагати.

Закон про охорону консумента має за завдання охоронити вас перед проблемами, які можуть постати, коли ви купуєте товари або послуги чи позичаєте гроші. Він є адміністрований Бюром охорони консумента, яке також помагає скарги і запити про сумнівні практики бізнесів і контролює:

- переїзdnих продавців (напр. продавець від хати до хати)
- контракт на суму понад 50 дол., де доставка товару, по-

слуги чи сплата не буде дозволена,

- повне виявлення умов кредиту
- спеціальними знижками за охочування приятелів до купна (продаж на рекомендацію)
- незамовлені товари (включно з незамовлюваними кредитовими картами)
- фальшиві або помилкові оголошення
- покарання за проступки

Знову закон про рапорт консументів також має завдання охороняти вас. Він дає вам право довідатися, які дані про ваш персональний і кредитовий стан мають компанії у своїх актах, дає вам можливість виправити неточності та забороняє агенціям, які займаються рапортуванням про консументів, вживати їх інформації, якщо вони не є зберігані в Канаді. Згідно з цим законом, ви маєте право вимагати

на письмі, що про вас подано і звідки ці дані взяті.

Ваш Онтарійський уряд також видав дві популярні брошури, які пояснюють Закон про охорону консумента та Закон про рапорт консументів. Ці брошури пояснюють з деталями ці два важливі закони Онтаріо.

Якщо ви бажаєте їх набуті, просимо писати до:

Ontario Consumer
Queen's Park
Toronto, Ontario M4Y 1Y7

Ministry of Consumer and
Commercial Relations
Sidney Handleman,
Minister

Government of Ontario
William G. Davis, Premier

А. ЮРИНЯК

ПИСАНА КОНСТИТУЦІЯ І ЖИВЕ ЖИТТЯ

(На маргінесі статей про "Вотергейт" А. Гудовського в "Нашому Голосі" (ч. 11, 74 р.) і Антона Батюка в "Народній Волі" (за 30 січня 1975 р.)

Безумовно, що "Вотергейт" належить до справ "містерійних", тобто таких, що їх може ніколи не буде з'ясовано "до кореня", подібно як убивство кол. презид. Джона Кеннеді і пізніше його брата Роберта Кеннеді.

У "Вотергейті" насамперед впадає в очі підозріле партацтво вломників: якщо вони в цих справах не мали "експерієнсу", то чому бралися за таку — будь-що-будь "серйозну й відповідальну" операцію, а не найняли "спеціалістів-вломників", яких в Америці не бракує? Це вони могли зробити (тобто найняти "спеціалістів") навіть і тоді, якщо вони, оці фізичні справці кримінальної акції влому, діяли виключно на власну руку, без будь-якого доручення начальства з Білого Дому. Якщо ж — як виявилось в дотеперішнім судовім процесі — вломники діяли з доручення Гальдемана - Ерліхмана, тобто Ніксонових помічників, то тим паче вони мусли провести операцію влому "чисто", так щоб поліційна сторожа "нічого не бачила й не чула"!

Партацтво вломників, їх дворазове признання свого злочину — все це таке жалюгідне, що мимоволі насувається підозра — чи не було в їх задумі, в їх "пляні" — "зустрітись" з поліційною сторожею?

Слідство й суд на протязі понад півтора року не встановили, що Річард Ніксон винен в організуванні чи, принаймні, ініціюванні влому в штабквартиру демократичної партії; встановлено лише Ніксонову вину в затаюванні в спробі затушкувати справу влому. А це далеко не те саме, що ініціювати та самому злочин упроваджувати. Всі ми добре знаємо, що *затаїти, не сказати правду хворому* про його дійсний стан — це зовсім не злочин, а навпаки, бо таким чином не раз щастить

вивести хворого з безнадійного, здавалось, стану. Так само ніхто не вважатиме за злочинця дипломата, чи взагалі державного мужа, який брехнею не раз урятовує від загибелі десятки й сотні тисяч людей. Це тільки Середньовіччя з його інквізицією та фанатиками-єзуїтами вважало, що буква закону вища за людське життя. (Відоме прислів'я з тих часів нелюдського поступовання фанатиків: *perent mundus — fiat justicia**).

Понадпівторарічне "полювання" на кол. президента Річарда Ніксона такі завдало нашій державі й суспільству великої шкоди, бо розхитало ще більше і до того розхитану нерозважними паціфістами та симпатиками комунізму дисципліну внутрі і підірвало престиж Америки назовні. А тим часом позиція нашої держави на міжнародному форумі, в світі, розполовиненому сьогодні між табором людської волі і табором тоталітарного придушення волі одиниці й суспільства, — така *відповідальна*, що внутрішня сконсолідованість і престиж назовні ЗСА є не лише нашою, американською справою, а справою світовою, то значить такою, що здатна заважити на долі всього людства.

Ми переконані, що домогтися резигнації Р. Ніксона з посади президента можна було (і треба було!) без розгойдування пресою американської вулиці, що спричинило дальший занепад дисципліни в школі, у фабриках і взагалі в підприємствах, в установах і війську.

Для нас нема сумніву, що коли сьогодні наша держава в такому клопоті матеріальному й моральному, то в цьому є велика частка вини отого майже дворічного розвінчування верхівки виконавчої влади у формі, яку часто-густо диктували політичні противники Ніксона, а не державна рація.

*) Дослівно: Хай живе світ (вселенна), але живе законність!

(Закінчення зі стор. 15)

і дещо інше. Ці речі були надруковані вже на Заході ("Пиворіз" та "Знайдений скарб" ще на Україні, у Львові). Решта його творів та наукових праць були написані на чужині (але задум і матеріал для "Чорноморців" вивезені ще з Північного "українського" Кавказу). Цю творчість і ці праці В. Чапленка читачі на еміграції знають. А їх разом набралось чимало. У "Бібліографії творчости Василя Чапленка", що її уклала його дружина, зареєстровано понад 870 позицій. Серед цих творів 1 роман, 10 повістей, 12 п'єс, кілька десятків оповідань, значна кількість наукових статей та досліджень (серед них така велика праця, як "Історія нової української літературної мови"), зокрема з етимології, пов'язаної з його адигейською теорією. Окремих книжок написав В. Чапленко понад 30.

УСМІШКИ

Німецький хемік-технолог Карл Бош мало дбав про свою зовнішність. Коли він одного разу приїхав додому, мати запитала його, де його фрак. Бош відповів:

— Прийде поштою.

І справді, за кілька днів поштою прибула вакуумна помпа, дбайливо загорнута у новий фрак.

— — — —

Одного разу, коли Макс Планк перебував у Будапешті, якийсь князь влаштував на його честь прийняття. Планк порушив етикет: він прийшов на прийняття не у фрак, а в звичайному одязі й лакей не впустив його. Тоді вчений мовчки пішов геть. Пізніше він розповідав: "Це було дуже корисно для мене. Принаймні побачив Будапешт."

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ПОВІДОМЛЕННЯ

ОДУМ КРУТЯНЦЯМ

З ініціативи філії ОДУМ-у в Сомерсет, Нью Джерзі та при співучасті місцевого відділу Пласту, в неділю 2-го лютого ц.р. відбулася святочна академія, присвячена 57-им роковинам бою під Крутами.

Академія відбулася в залі Консistorії УПЦ при Церкві-Пам'ятнику. Після богослуження о. П. Фалько, заступник настоятеля, відправив панахиду за душі молодих героїв, які полягли в нерівному бою з ворогом під Крутами. Молодь в уніформах і з прапорами тримала почесну стійку.

Після панахиди о 12:30 розпочалась Академія, яку відкрив коротким словом Олексій Шевченко СВП ОДУМ-у. Юна одумівка Віра Могила гарно продеклямувала вірш П. Тичини — "На Аскольдовій могилі..." Виховник Юного ОДУМ-у Андрій Шевченко у короткому рефераті представив значення події під Крутами для всіх українців, а особливо молоді, яка ніколи не бачила ту Україну, за яку віддали життя Крутянці. Він підкреслив, що події, що відбуваються тепер в Україні, особливо зв'язані з ім'ям Мороза та інших, які страждають в тюрмах і на засланні, не за що інше, а саме за те, за що вмерли понад 50 років тому молоді українські спартанці.

Уривки з поеми "Мазепа" М. Рильського добре виконали юні одумівки Леся Кручко й Оля Шевченко.

З глибоким відчуттям виховниця Наталія Павленко заграла на фортепіано Прелюд Шопена.

Кульмінаційною точкою академії був виступ групи юних бандуристів, до якої належать оду-

мівці, пластуни й учні української школи.

Першою вони заграли, а група пластунок заспівала пісню "Зоре моя вечірняя", слова Т. Г. Шевченка. Більшість цих бандуристів навчалася цієї пісні на одумівському таборі влітку 1974 року, де вдосконалювалися грати на бандурі під проводом маестра Петра Китастого. Повстанську пісню "Крізь села дорогами..." виконали з особливим ентузіазмом. "Думи мої" — ця безсмертна річ нашого генія Т. Г. Шевченка — справила, як і завжди, велике враження на присутніх.

На тлі сумної мелодії лунала перейнята глибоким чуттям деклямація одумівців Наталі Павленко і Андрія Шевченка.

А коли на закінченні академії зі сцени з уст нашої молоді залунали слова "Ще не вмерла Україна", то в глибині душі кожного ожила надія, що наша Україна скоріше чи пізніше скине ярмо московських імперіялістів, бо, як писав Симоненко:

"Народ мій е!
Народ мій завжди буде!
Ніхто не перекреслить мій
народ".

О. Ш.

ЩО ЛЕГШЕ?

Легше 100 доларів витратити, як заробити одного!

Легше виказувати похибки інших, як свої виправляти!

Легше поставити комусь колоду під ноги, як її усунути!

Легше відібрати ближньому добре ім'я, як його йому повернути!

Легше руйнувати, як будувати!

Легше наказувати, як слухати!

Легше критикувати, як працювати!

У суботу, 14-го грудня 1974 р. відбувся 2-ий З'їзд Коша Старших Виховників ОДУМ-у Канади. Подаємо склад Головної Ради Коша на наступну каденцію 1975-76 р.р.

Кошовий — О. Харченко

1-ий заступник — М. Мороз

2-ий заступник — Л. Ліщина

Секретар — В. Педенко

Референт зв'язків — Раїса Ліщина

Референт фінансів —

Надя Цибенко

Культурно-освітній реф. —

М. Балдецький

Спортовий референт —

А. Терентієв

Контрольна Комісія — Л. Дрозд

— голова, П. Родак, І. Данильченко.

21-го січня 1975 року відбулося перше засідання Г.Р. К.С.В.О.К. при співучасті членів Центрального Комітету і затверджено склад комітету Ювілейної Зустрічі (25-ліття ОДУМ-у) та розподілено обов'язки поміж членами його.

Склад комітету зустрічі такий: Олександр Харченко (голова), Вадим Вакуловський, Надія Цибенко, Леонід Ліщина, Михайло Лебединський, Петро Родак, Віктор Педенко, Іван Данильченко, Микола Балдецький, Валентина Родак, Анатолій Терентієв, Микола Мороз, Олег Сандул.

Головні Ради Кошів Старших Виховників ОДУМ-у, Головні Управи ТОП-у, філії ОДУМ-у та відділи ТОП-у входять у склад комітету зустрічі.

Мистецькі керівники філій ОДУМ-у в Канаді й США, які хочуть включити точки своїх груп до мистецької частини зустрічі, повинні переслати їх до Миколи Балдецького, або до Валентини Родак на одну з нижче поданих адрес:

M Baldecky
39 Newstead Rd.
Weston, Ontario
Canada

V. Rodak
12 Minstrel Dr.
Toronto, Ontario
Canada

ПЕРЕВИБОРИ УПРАВИ ОСЕЛІ ОДУМ-У "КИЇВ"

Кожні два роки фундатори одумівської оселі "Київ", що знаходиться у містечку Аккорд, штат Нью Йорк, недалеко від "Союзівки", збираються на перевибори управи оселі. Цьогорічні збори відбулися у неділю, 2-го березня в Трентоні у приміщенні Українсько-Американського Демократичного клубу. Голова оселі пан Василь Дорошенко відкрив збори. Вибрано президію зборів: голова інж. Петро Гурський, заступник п. Віктор Кирейко, рекордовий секретар інж. Сергій Євсевський. Після молитви розпочато збори. По зачитанні протоколу попереднього засідання, звітували: голова оселі, п. Василь Дорошенко, два заступники голови Микола Граур та Іван Самчук, фінансовий секретар Сергій Євсевський, скарбник Федір Корсун, секретар Василь Григоренко, господарський референт Павло Лезченко й референт преси й інформації Євген Кальман. Прочитано звіт контрольної комісії. Після звітів відбулася жвава дискусія. Найбільше часу під час дискусії було призначено напрямі помічкань як в оселі, так й в літніх таборі, покращенню культосвітньої праці під час літніх таборів, розбудові спортивних майданів у таборі, збільшенню числа мистецьких імпрез під час літнього сезону.

Контрольна комісія уділила абсолюторію уступаючій управі оселі, а присутні оплесками схвалили задовільну працю її.

Голова номінаційної комісії, проф. Василь Григоренко зачитав список запропонованих членів управи оселі на 1975-76 р.р. Загальним голосуванням вибрано нову управу у такому складі: голова — Микола Граур, члени — В. Григоренко, С. Євсевський, Ф. Корсун, П. Левченко, Є. Кальман, В. Кирейко, І. Гладун, Г. Омельченко, П. Синько, В. Кревсун; контрольна комісія — В. Дорошенко — голова, Ф. Халецький, П. Стокальський, Ю. Криволап, члени.

На першому засіданні управи буде розподілено функції членів управи по референтурах. Но-

вообраний голова оселі п. Микола Граур подякував присутнім за довір'я й пообіцяв прикласти всі сили, разом із членами управи, для розбудови одумівської оселі. Засідання закінчено молитвою.

Є. К.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Кожного року в місяці лютому в Торонто відбувається український музичний фестиваль, в якому завжди беруть участь мистецькі сили ОДУМ-у.

У програмі фестивалю змагаються солісти, групи бандуристів, хори, музичні оркестри та піяністи.

У цьому році на фестивалі виступав дитячий ансамбль Юного ОДУМ-у "Ластівки" з піснями "Два баранчики зустрілись" та "Роботящий півник". Оксана Онищук у супроводі одумівського локального ансамблю виконала пісні "Подивлюся, аж світає" та "Колисанка". Одумівський ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича під диригентурою Наді Цибенко виконав "Заповіт" та "Тетьманський танець". Хор "Ластівки", вокальний ансамбль та ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича виграли перші нагороди. Крім того на фестивалі виступали одумівці з грою на фортепіано та з сольоспівами.

Нагороди вирішувало журі в складі Любки Колесси, доктора Богдана Кушніра та Ніни Телжин.

Широка програма концерту відбувалася три дні чергуючися в аудиторіях інституту св. Володимира, школи Вест та залі церкви св. Миколая.

Багато праці вклали одумівські мистецькі групи у підготовку до музичного фестивалю. За успіхи одумівських груп у фестивалі належить признання мистецьким керівникам Валі Родак, Наді Цибенко та Ларисі Дрозд.

Леся Вакуловська

Майбутнє "Молодої України"
залежить також і від Тебе!
Приєднуй нових передплатників
"МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

ПРОГУЛЯНКА ДО ОСЕЛІ "КИЇВ"

У суботу 9-го листопада рій "Золоті Орли" поїхав до оселі "Київ".

Приїхали ми туди коло 3-ої години дня і стали розглядатися навколо. Під опікою лана Білаша, Михайла Строчука і виховника Василя Тимошенка ми навчилися ставити шатро, розкласти вогонь та інші важливі речі у мандрівництві. Пан Білаш навчив нас як правильно поводитися з рушницею і стріляти з неї.

Хлопці побачили, що рушниця не забавка, а дуже небезпечна річ.

Ця прогулянка є підготовкою до довшої і дальшої нашої прогулянки на північ Канади на тиждень або й два.

День пройшов швидко й весело. Повернулися ми до Торонто о 7-ій год. вечора дуже задоволені.

Рій "Золоті Орли"

Торонто

КОНГРЕСОВА БІБЛІОТЕКА У ВАШИНГТОНІ

Це є одна з найбільших бібліотек світу. Має вона два будинки. Один у стилі італійського ренесансу побудовано у 1897 р., а другий модерний — у 1939 р. Вони займають 13 акрів площі і мають 250 миль полиць з книжками. Усіх книжок є близько 12 мільйонів, а разом з брошурами, журналами та іншими — понад 37 мільйонів. Одною з найцінніших книг є прекрасно збережена Біблія, друкована Гутенбергом, найдорожча книга в світі, яка коштувала 1,500.000 дол. Бібліотекою користується 700.000 читачів річно.

СТАРОДАВНІЙ ПІСЕННИК

У гірському селі Росішці знайдено один з найдавніших рукописних збірників закарпатських пісень. За автографом власника його назвали пісенником Йосипа Сабова. Тексти записано, між 1743 і 1767 роками. Обкладинка дерев'яна й обтягнута орнаментованою шкірою.

У збірнику 446 сторінок, на яких записано 108 пісень.

РОДИННА ХРОНІКА**ПОСМЕРТНА ЗГАДКА****ЗВІДУСІЛЬ****ПОМИНКИ
БЛ. П. ІВАНА ГРИНЬКА**

У неділю 16 лютого ц.р. в українській православній церкві св. Покрови у Філядельфії відправлено панахиду в 40-ий день упокоєння бл. п. Івана Максимовича Гринька. На панахиді, яку відправив настоятель парафії о. М. Борисенко при співі місцевого хору, була родина покійного — дружина Марія, син Мирослав та численні парафіяни.

Після панахиди відбувся поминальний обід.

Під час обіду присутні висловлювали своє співчуття засмученій родині і згадували добрість, щирість, простоту, жертвенність і працю покійного в громадському, релігійному і політичному житті. Дружина покійного щиро дякувала присутнім і всім тим, хто будь-чим відгукнувся на сумну подію: відвідинами в лікарні, участю в похороні, панахидах та просила друзів не забувати її.

Наприкінці обіду проведено збірку на пресу. Зібрано 72 дол. З них на часопис "Українські вісті" — 50 дол., на журнал "Молода Україна" — 22 дол.

Жертвували: по 10 дол.: М. Квітка, П. Шинкар, С. і М. Євсевські, І. Воскобійник, по 5 дол.: М. Гринько, О. Антоненко, І. Зінченко, по 3 дол.: Г. Тухар, О. М. Борисенко, по 2 дол.: Ф. Гичко, В. Гичко, І. Кардаш, М. Криволап, Самохвал, по 1 дол.: Г. Доценко.

Всім учасникам — щира подяка. Вічна пам'ять спочилому! Спи, дорогий незабутній наш друже, й нехай земля американська буде Тобі легкою!

А. Олекса**БАТЬКИ!****МАТЕРІ!**

Чи Ви вписали своїх дітей до
ОДУМ-у?

Якщо ні, впишіть їх негайно!

Ділимося сумною вісткою з друзями та знайомими, що 6-го січня 1975 року, в місті Ст. Кетеринс, після довгої і тяжкої недуги, відійшов від нас у вічність на 67-му році життя наш любий муж, батько й дідусь — св. пам'яті Андрій Максимович Філенко. Покійний залишив у великому смутку дружину Василину, сина Миколу з дружиною Марусею, дочку Ліду з чоловіком Михайлом, шестеро онуків та братів і сестру в Україні.

Покійний народився в селі Максимівка, Запорізької області в Україні. Під час другої світової війни залишає Батьківщину й перебуває в Німеччині з батьками та своєю родиною до кінця війни. У 1949 р. виїздить до Канади в м. Маттаву і по короткому часі забирає батьків і родину з Європи. У Ст. Кетеринс Покійний був довгі роки активним членом Громади Св. Юрія та приятелем одумівської молоді, якій він часто й охоче допомагав.

Панахиду по Покійному та чин похорону відправив о. Федір Легенюк. Тіло Покійного поховано на вічний спочинок на цвинтарі Вікторія Ловн у Ст. Кетеринс. Під час поминального обіду, родина Покійного пожертвувала на "Вісник" — 20.00 дол., на "Молоду Україну" — 20.00 дол., Дмитро і Оля Головаш — 10.00 дол., Андрій і Марія Попільнюк — 5.00 дол., і на Громаду Св. Юрія — 100.00 дол. від вдови Покійного.

Родина св. пам'яті Андрія Максимовича Філенка складає щиро-сердечну подяку о. Ф. Легенюкові за похоронні відправи, хороваві громади і його диригентові п. О. Мельничукові за участь в панахиді, приятелям за допомогу під час поминального обіду, всім друзям і знайомим з Америки й Канади за їхні квіти й співчуття в нашому горі, а особливо Ст. Кетеринській громаді, що так численно прибула віддати останню пошану нашому, дорогому Мужеві, Батькові й Дідусеві. Всім Вам сердечне спасибі, а канадська земля нехай Йому буде легкою!

Родина Покійного**ЩО ТАКЕ МІРМЕКОМАНІЯ**

У Південній Африці є рослина марула, плоди якої досягаючи починають шумувати (грати). Цієї пори п'яними ягодами охоче ласують дикі тварини. Навколо дерев вони вчиняють справді такі дикі оргії. Мавпи несамовито підстрибують, слони намагаються ставати дибки, крутяться на одній нозі.

Схильні до алкоголю і ведмеді. Приборкувачі звірів часом підлоюють їх при тренуванні. Мавпи в неволі охоче палять цигарки.

Схильність тварин до наркотиків учені визначили словом мірмекоманія.

РОЗВ'ЯЗКА

Щороку з бібліотек англійських коледжів та університетів зникають десятки тисяч цінних книг та підручників. Так, наприклад, тільки в одному Сейнт Мері коледжі за шість місяців 1970 р. викрадено 158 довідників. Звичайно книги брали тільки самі студенти.

Бібліотекарі змушені були звернутися по допомогу до інженерів. Розроблену ними спеціальну секретну апаратуру вже встановлено в деяких лондонських коледжах. Коли студент із книгою проходить повз неї, магнітний механізм системи починає дзеленчати.

ДИВОВИЖНІ ІНСТРУМЕНТИ

Найдивовижніші у світі духові інструменти — із скла — зробив 1934 року данський склодув Гуго Молев за власною технологією, яку він тримає в суворій таємниці. На цих інструментах грає невеличка група музикантів у Данії.

СУПЕРНИЦЯ ЦУКРУ

Американські дослідники знайшли в Нігерії дикую червону ягоду, дуже солодку на смак. Повернувшись у Чикаго, дослідники точно перевірили всі якості червоної ягоди і виявили, що вона в 1500 разів солодша за цукор.

ДОРОГЕ ГРОМАДЯНСТВО!

Ласкаво просимо всіх на традиційний

ПОЛТАВСЬКИЙ ВЕЧІР

який відбудеться

у суботу 10-го травня 1975 року, о 7-ій годині вечора в

CONTINENTAL BALL ROOM

2487 Lakeshore Blvd. — Toronto

В КОНЦЕРТОВІЙ ПРОГРАМІ ВИСТУПИТЬ

"ВЕСНЯНКА", одумівська танцювальна група. Керівник

Микола БАЛДЕЦЬКИЙ

НА ВЕЧОРІ ГРАТИМЕ ОРКЕСТРА "РУШНИЧОК" З МОНТРЕАЛЮ

БУДЕ БАГАТИЙ І СМАЧНИЙ БУФЕТ З УКРАЇНСЬКИМИ ТРАДИЦІЙНИМИ СТРАВАМИ. ОБСЛУГОВУВАТИМУТЬ ДІВЧАТА В НАРОДНІХ СТРОЯХ.

Всіх сердечно вітатимемо.

КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОГО ВЕЧОРА

ГУМОР

ГЛУХИЙ

Іде дядько возом. Доганяє жінку, а вона й гугає:

— Дядьку, Гнате, підвезить!

А той:

— Гей, бички, гей!

Тоді жінка:

— Дядьку, Гнате, гроші нате!

А дядько:

— Тпр-р-р, бички, щось молодця каже.

НА ПРОТЯЗІ

Два односельці змушені були ночувати у полі. Полягали на землю і затулилися велосипедями. Через деякий час один обзивається до другого.

— Ти знаєш, щось мені дме з одного боку.

А другий каже:

— А ти забув, що у тебе в залньому колесі двох шпиць немає?

Тверде молоко

Австралійським дослідникам удалося довести молоко до твердого стану і виготовити з нього

бісквіт. Навіть у тропіках таке молоко не псується протягом року і в майбутньому може стати цінною їжею для жителів південних країн.

Париж

Повернувшись з Європи, американка розповідає приятелькам:

— О, Париж! Париж! Яке це чудове місто! Навіть замітальщики вулиць говорять по-французькому!

Атлетика

Польський атлет повернувся з конкурсу атлетів із золотою медаллю.

— Як же ти виграв її? — питає його жінка.

— Я кинув молот далі, як всі інші.

— А ти не міг кинути також і серпа?

Спрямував

Водій зупиняє авто і питає перехожого:

— Де дім Шекспіра?

— Та он перед вами, але його нема вдома.

Рослина в легенях

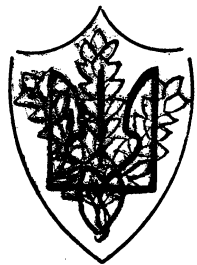
Шведка Інгрід Швахн щороку хворіла на запалення легенів. І тільки на шістнадцятому році, просвітивши її рентгенівським промінням, лікарі виявили в легенях якийсь предмет. Під час операції хірург вибрав звідти соснову гілочку. Батьки тоді згадали, що дівчина проковтнула її ще з трирічного віці.

Гітара — ворог слуху

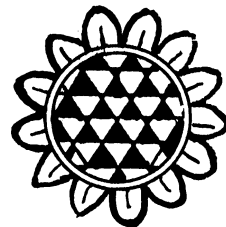
Помітивши, що дочка, повернувшись додому з танців, тривалий час нічого не чує, американський професор Сінчелтон зробив ряд досліджень у залах, де грали на електрогітарах. Виявилось, що шум від них негативно впливає на слуховий орган людини і за шкідливістю стоїть на третьому місці після тріскотні відбійного молотка й гуркоту реактивного двигуна.

— Чого ти плачеш?

— Бо мама назвала тата ослом, а тато маму — гускою... А я тепер не знаю, хто ж я такий.

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Тарас Шевченко

Встала весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком укрила;
І на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю убрану весною,
Вранці зустрічають.

Максим Рильський

ШЕВЧЕНКО

Всі його ми батьком звемо,
Так від роду і до роду:
Кожний вірш свій і поему
Він присвячував народу.

Він любив усе прекрасне,
Все ненавидів потворне, —
І його ім'я — незгасне,
Світлий образ — неповторний.

Чисту матір і дитину
Він прославив серцем чистим,
Всю осяяв Україну
Поглядом він променистим.

Ось чому в сім'ї великій,
У цвіту садів прекрасних
Буде жити він навіки,
Як безсмертний наш сучасник.

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

ЯК ТРЯСОГУЗКА ХВОСТОМ ЛІД ПЕРЕБИЛА

Ще в полях де-не-де лежать почорнілі сніги,
а по яругах вода гуде. В усі кінці посилає гінців
голубій весні.

Біжить берегом трясогузка — маленька й
жвава пташка. Підстрибує на піщаній берего-
вій смужці, ніби танцює під легку музику весни
й наспівує.

— Ци-зі, ци-зі, — котиться її срібний голос.

Ріка ще покрита набухлим льодом. За день-
два нестримні води зламають кригу. Вода ви-
йде з берегів, затопить навколiшні луки... А
поки що береговою смужкою біжить трясо-
гузка. Наче нікому непомітна пташина.

— А куди це ти біжиш, трясогузочко? —
питає чорний лискучий грак.

— Ци-зи, ци-зю! — відповідає пташка і бі-
жить далі.

Хвіст у трясогузки довгий, як метілка. То
вниз, то вгору — щомиті махає вона тією ме-
тілкою.

— І навіщо тобі трясогузочко такий довгий
хвіст? — лукаво питає грак.

— Си-ди, си-ди, — звично відповідає грако-
ві трясогузочка.

А сама тим часом пурхнула на лід, вдарила
об нього хвостом — луна покотилась.

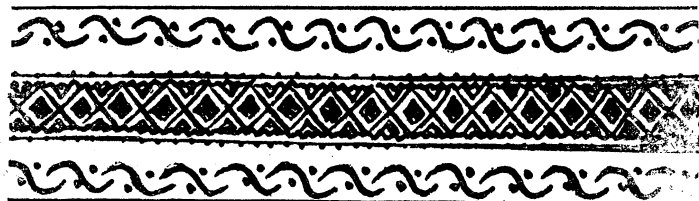
Розкололася крига. Занімів здивований грак.

Тепер не стримати бурхливих весняних вод.
Не видно берегової смужки, де гуляла весела
трясогузка, що так недавно прилетіла з теп-
лих країв. Добрих гінців має весна. Щедрі у
неї вісники.

Привітаймо ж вісників
синьої весни.

Краплі, мов намистинки
крапають у сни.

Не барися веснонько
нам хлюпни пісень
Всюди любо-весело
золотіє день.

ЗУСТРІЧ ЮНИХ ОДУМІВЦІВ

У суботу 25 січня, в Торонто відбулася зустріч юних одумівців з Лондону, Ст. Кетеринс, Ошави й Торонто. Під час зустрічі була дефіляда. Привітали всіх присутніх пан О. Сандул та інші.

Після дефіляди хлопці з Лондону грали у "флор гокей" із хлопцями з Торонто. Торонтонці перемогли із рахунком 6-5.

Так само грали дівчата у відбиванку. Знову переможцями були торонтонці.

На горі в будинку, де зустрілися одумівці, була перекуска, під час якої показували прозїрки з одумівських таборів.

На зустрічі було 110 юних одумівців. З ними прибуло багато батьків і гостей.

Рій "Гайдамаки"

Торонто

ПОДОБАЄТЬСЯ ТАНЦЮВАТИ

Цього року я почав танцювати у групі "Юна Веснянка".

У ній є біля 70 дітей. Нас вчать пан Микола Балдецький, Віктор Чміленко і Ліда Цимбалюк. Мені дуже подобається танцювати. Я думаю, що пізніше буду танцювати в старшій групі і виступатиму на концертах.

Віктор Борисенко

Рій "Чорноморці", Торонто

МАКЛАКЛИН ПЛАНЕТАРІЙ

На початку лютого ц.р. наш рій "Гайдамаки" та рій "Чорноморці" були в МакЛаклін планетарії. Там нам розказували багато цікавого про різні планети. Мене найбільше зацікавила планета Юпітер, яка має кілька своїх місяців. Планети й зірки показували апаратом, який був подібний до комахи. Ми всі були задоволені тим, що бачили.

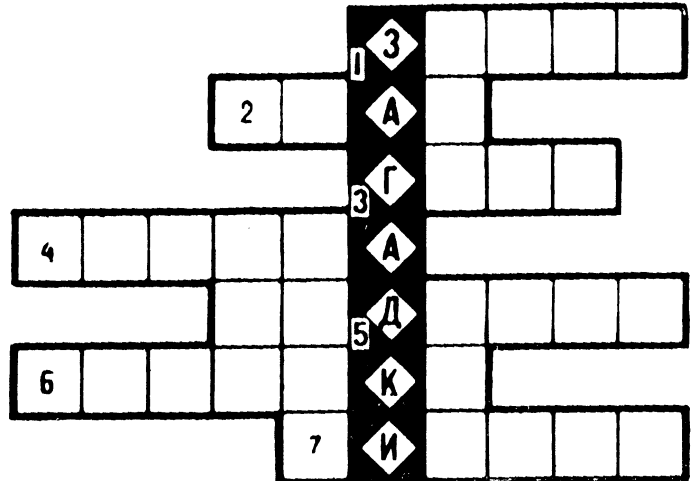
Петро Коваль

Рій "Гайдамаки", Торонто

Загадки

1. Від хати до хати йде, а в хату не заходить.
2. Нагодуєш його — живе, напоїш — помирає.
3. Хто вмє розмовляти всіма мовами?
4. Що то за неборак, що сидить у воді і співає: квак!?

ПОДУМАЙТЕ

1. Чорненьке, маленьке, весь дїм стереже.
2. Двічі родиться, а раз умирає.
3. Крикнув вїл на сто гїр, на тисячу городів.
4. Не кущ, а з листочками, не сорочка, а зшита, не чоловік, а навчає.
5. Без рук, без нїг, а сорочку просить.
6. Деревяне, а не полїнце, біля лїжка на стїні, шість дїрочок має, весело співає.
7. Біла рїлля, чорне насїння, хто вмє — той посїє, хто знає — відгадає.

"Поміркуй" у ч. 231 "М. У." прочитав Тарас Ліщина, рій "Чорноморці".

Римуються такі слова: сіда — вода і темніє — зеленіє.

НЕ ДІСТАВ

Випрала мати сорочку і каже малому Андрійкові:

— Неси, синку, надвір та повісь на сонці, хай сохне.

По кількох хвилинах повертається Андрійко з сорочкою у хату.

— Чому ж ти її не повісив? — питає мати.

— Не дістав до сонця — високо.

ХВОРИЙ БУДИНОК

Мала Олеся, йдучи з мамою вулицею, побачила на одному з будинків термометр і запитала:

— Мамо, а що це таке?

— Термометр, — відповіла мама.

— О-о! То й будинок теж хворіє?

СТАВАЙТЕ УДІЛОВЦЯМИ ОДУМІВСЬКОЇ ОСЕЛІ “УКРАЇНА”

ОСЕЛЯ ЗНАХОДИТЬСЯ В МІСТЕЧКУ ДОРЧЕСТЕР, ОНТ., БІЛЯ
МІСТА ЛОНДОН, 1/4 МИЛІ ВІД СІТІ ЛІМІТ.

Це — 110 акрів прекрасно розташованої ферми.

ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ:

Лондон: М. Співак	519-652-3177	Гамільтон: М. Ситник	416-527-6327
Торонто: І. Данильченко	416-274-2249	Ст. Кетеринс:	
“ В. Тимошенко	416-742-3385	С. Захарчинський	416-934-6040
Ошава: Ю. Лисик	416-728-2256	Детройт, США: М. Смик	313-273-7726

або пишіть на адресу:

“UKRAINA” VACATION RESORT INC.

R.R. 7

c/o M. Tyschenko

London, Ontario

УПРАВА ОСЕЛІ

ІНФОРМАТИВНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Уже понад 20 років ОДУМ, а також ТОП у Канаді — думали про набуття ОСЕЛІ для ОДУМ-у. І, нарешті, минулого 1974 року, заходом ТОП-у це стало дійсністю.

Закуплено 110-акрову ФАРМУ в ДОРЧЕСТЕРІ, біля Лондону, Онт.

Зорганізовано нову корпорацію на приватних паях (шерах) і названо її: ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ “УКРАЇНА”.

Розташована вона у мальовничій місцевості, з двох боків її тече чистий потік, де можна буде зробити ставки — два, чи більше, для купання, риби, спорту.

Мета корпорації “УКРАЇНА”: об’єднати українців, бажаючих виховувати ОДУМ-івську молодь, а також, для розвагового відпочинку людей похилого віку і всіх одумівських приятелів, а головню, щоб покращити якість одумівських літніх таборів і культурно-освітнє та релігійно-національне виховання.

Плянується побудову приміщень для літніх таборів ОДУМ-у, спортовий майданів, великої і гарної залі на два поверхи, кухні та їдальні, паркувальної площі для авт, і пізніше — літніх будинків (катеджів), чи мотелів. На все це корпорація продає ПАЇ на суму \$500.000 (канадійських), з тим, що кожний один пай коштує \$1000 — на день 1-го січня 1975 р.; пізніше доведеться доплачувати по 1% місячно, щоб дорівняти попередньо вкладеним паям.

1-го грудня 1974 р. прийнято СТАТУТ і вибрано РАДУ ДИРЕКТОРІВ з 11-ти осіб і двох

кандидатів; Контрольну Комісію з 3-ох осіб і одного кандидата.

РАДА ДИРЕКТОРІВ КОРПОРАЦІЇ:

Микола Співак, Голова Корпорації;
Ів. Данильченко, 1-ий Заст. Голови;
М. Мороз, 2-ий Заст. Голови;
М. Тищенко, Секретар;
В. Кошарний, Англомовний Секретар;
Б. Яремченко, Скарбник;
В. Решетняк, Фінансовий Секретар;
В. Овчаренко, Господар (Менаджер);
В. Педенко, Головна Рада Коша;
Ів. Корнієнко, Головна Управа ТОП;
Ю. Лисик, Член Ради Директорів.

У кінці грудня 1974 заплачено за ферму першу половину її вартости — \$65.000; вже до кінця 1974 р. продано понад 100 паїв, себто 20%; інтенсивна продаж триває далі, щоб можна було на весні розпочати будову потрібних приміщень. Тому що за новим законом провінції Онтарію канадці мусять мати переважаючу більшість, Рада Директорів плянує продати 60% паїв в Канаді, а 40% — залишає американцям чи особам з інших країн.

Отже, Шановні Земляки, Приятелі ОДУМівської молоді, і всі, хто хочуть, щоб наша молодь була вихована в українському національному дусі, і ті, хто хочуть бути власниками маєтків корпорації “УКРАЇНА”, що має ім’я нашої Батьківщини, про яку ми турбуємось і

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляни **7²⁵ - 10%**
- Дає малі і великі, особисті і моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮНИ
- Має чеки особисті і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду
- Дає різні фінансові поради
- Дає паспортіві гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добрі кредитові звіти
- 24 роки на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени ще ніж Вам треба позички, малої чи великої.
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.

Toronto, Ont. M5T 2S6

Tel.: 363-3994

Branch Office:

3338 Lake Shore Blvd. W.

Long Branch, Ont.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Танцювальна група "Веснянка", Торонто, Канада	\$50.00
Філія ОДУМ-у, Торонто, Канада	50.00
Збірка на 25-літньому Ювілеї Гейзел і Миколи Балдецьких, Торонто, Канада	40.00
З весілля Анатолія і Марусі Терентієвих, Лондон, Канада, переслав о. М. Дебрин	30.00
Збірка під час гостини для відзначення 50-ої річниці з дня народження Анатолія Омельченка, Міссісага, Онт. Канада	23.00
Збірка на нев'янучий вінок на Поминальному обіді у 40-ий день упокоєння св.п. Івана Максимовича Гринька, Філядельфія, США	22.00
Скоп Олександр, Ля Меса, Каліф., США	17.50
Терещенко Л., Ріджвуд, Н.Й., США	11.00
Філімончук Антон, Колумбус, Огайо, США	5.00
Грушецький Микола, Путоу, Франція	4.44

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Яремченко Борис, Лондон, Канада	7
Лебединський Михайло, Віловдейл, Онт., Канада	4
Головаш Дмитро, Ст. Катеринс, Канада	2
Тимошенко Володимир, Рексдейл, Онт. Канада	2
Ліщина Леонід, Торонто, Канада	1
Пилипчук Л., Торонто, Канада	1

Жертводавцям і прихильникам "М. У." щира подяка!

Ред. й адмін. "М. У."

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спальень, їдальень, холодильники, пральні машини, електричні і газові печі, телевізори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

чоловічих, студентських і хлоп'ячих костюмів

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН

як також різних фасонів і кольорів

СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

**

— Нарешті я вилікувався від клятого редакцїту! — каже чоловік.

— Та тож добре,—радіє жінка.

— Е-е-е, а хто нам тепер про погоду повідомлятиме?

боліємо, подумайте, чи це не є один із засобів самозбереження від асиміляції наших дітей і від байдужості до національних завдань.

То-ж вписуйте дітей в ОДУМ, самі ставайте членами ТОП-у і вкладіть \$1000 на один пай; це є прямиий шлях до відпочинкової оселі "УКРАЇНА". Купуйте, поки не пізно, щоб не доплачувати пізніше, та закликайте й приятелів, щоб купували! ЩАСТИ ВАМ БОЖЕ ВСІМ — хто вже купив, і хто буде купувати і тим допоможе ОДУМ-ові мати свою оселю "УКРАЇНА"!

Дирекція Оселі "УКРАЇНА"

ALEX ELECTRIC LTD,

ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential

London, Ontario

Tel: 439 - 6747

MR. W. LITWINOW
48 YORKVIEW DR.
TORONTO, ONT.
M8Z 2E9

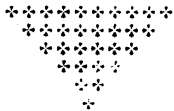

Ціна 60 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

425 JANET STREET

Toronto 9, Ontario

*24-годинна шкора і солідна
обслуга!*

*Чищення і напрана форнесів
безплатна.*

*Телефонуєте вдень і вночі
на телефон: 766-3040.*

Обслуга гарантована.

ДОБІРНИЙ, ФАХОВО
ПРИГОТОВАНИЙ

О Б І Д

З ПОВНОЮ ОБСЛУГЮЮ.
ДЛЯ ВЕСІЛЬ, БЕНКЕТІВ
та інших прийнят

JOE'S CATERING

WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS
and OTHER RECEPTIONS
THE BEST TREAT
and SERVICE

Call 766-7471

J. WASIUK

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМІЧ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. HU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопомічі" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
 1. Кожне ощадностеве конто до висоти 20 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
 2. Кожну позикy (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч долярів
 3. Додаткове життєве забезпечення кожного шадника до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5¼% дивіденди за Ваші ощадності квартално
- В новому приміщенні заінстальовані для Вас огнетривалі скриньки.